

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Taidetoimikunnat ja lautakunnat 2015 – 2016

– raportti vertaisarvioijille kohdistetusta kyselystä

Sisällys

Tiivistelmä ja johtopäätökset	4
Vastaajat	6
Taidetoimikunnat ja lautakunnat	7
Raportin kulku	7
Vastaukset	8
Nimittäminen toimikunnan/lautakunnan jäseneksi.....	8
<i>Saitko riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä siinä yhteydessä kun suostumustasi kysyttiin?</i>	8
<i>Saitko riittävästi ennakkotietoa siitä, mitä toimikunnan/lautakunnan jäsenyys merkitsee apurahan hakemisen kannalta (esteellisyyssasiat)?</i>	9
<i>Pyydetäänkö toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita mielestäsi oikeilta tahoilta?</i>	10
<i>Mikä olisi mielestäsi paras tapa nimittää toimikunta/lautakunta?</i>	10
<i>Mikä olisi mielestäsi sopiva toimikuntien/lautakuntien toimikausien pituus?</i>	11
<i>Mikä olisi Taiken kokonaisuuden kannalta mielestäsi järkevin toimikuntajako?</i>	11
<i>Mikä olisi oman taiteen alasi kannalta tarkoituksenmukaisin toimikuntarakenne?</i>	12
Taideneuvosto	12
<i>Mikä olisi mielestäsi sopiva Taideneuvoston toimikauden pituus?</i>	12
<i>Taideneuvoston asema</i>	13
Toimikuntatyö	16
<i>Koetko että olet voinut vaikuttaa?</i>	16
<i>Jos ajattelet odotuksiasi toimikunta/lautakuntatyöstä, miten tyytyväinen/tyytymätön olet?</i>	18
<i>Miten mielestäsi kokousten valmistelu on toteutunut?</i>	18
<i>Millaista apurahahakemuksiin liittyvää tietoa kaipaat päätöksenteon pohjaksi?</i>	19
<i>Onko asioiden käsittelyyn varattu riittävästi aikaa?</i>	19
<i>Kuinka monta työpäivää keskimäärin kuukaudessa olet käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön varsinaisten kokousten lisäksi?</i>	21
<i>Miten koet toimikunta/lautakuntatyön arvostuksen?</i>	22
<i>Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja Taiken virkamiesten välillä toimii?</i>	24
<i>Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja Taideneuvoston välillä toimii?</i>	25
<i>Miten tarpeellisena pidät...?</i>	26
<i>Mitä asioita yllä mainituissa tapaamisissa tulisi mielestäsi käsitellä?</i>	28
Tiedontuotanto.....	28
<i>Tuottaako Taike mielestäsi tietoa taiteen rahoituksesta ja toimintaympäristöstä?</i>	28
<i>Millaista tietoa kaipaisit?</i>	29
<i>Tunnetko Cuporen (Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö) tekemää tutkimusta?</i>	30

<i>Mikäli tunnet Cuporen tutkimusta, miten arvioisit sitä?</i>	30
<i>Oletko tutustunut Taiteen ja kulttuurin barometriin?</i>	32
<i>Oletko tutustunut Taiken vuositilastoihin?</i>	32
<i>Jos olet tutustunut, mitä mieltä olet niistä?</i>	32
<i>Mistä saat tietoa viraston toiminnasta (päätöksistä, tehtävänkuvista jne.)?</i>	33
<i>Miten Taiteen edistämiskeskusta voisi mielestäsi jatkossa kehittää?</i>	33
<i>Mitä muuta haluat sanoa toimikunta/lautakuntakaudestasi?</i>	34
Konkreettisia ehdotuksia/palautetta	35
Liite 1: Kyselylomake	36
Liite 2: Avovastaukset.....	36

Tiivistelmä ja johtopäätökset

Maaliskuussa 2016 toteutetussa kyselyssä kartoitettiin Taiken vertaisarvioijien näkemyksiä muun muassa toimikuntien ja lautakuntien nimittämismenettelyistä, vertaisarviointityön käytännöistä, vuorovaikutuksesta virkamiesten ja muiden toimikuntien kanssa sekä toimikuntarakenteesta. Kyselyn tuloksia tullaan käyttämään Taiken kehittämistyössä sekä käynnissä olevassa Taike-lainsäädännön arvioinnissa.

Kysely oli pääosin samansisältöinen kuin aiempi, vuonna 2014 toteutettu kysely. Joitakin aiempia kysymyksiä oli myös täsmennetty edellisen kyselyn kokemusten perusteella. Uusina kysymyksinä olivat kysymykset toimikuntarakenteesta. Taike-uudistuksesta ei enää tässä kyselyssä esitetty kysymyksiä.

Saatuja vastausten perusteella näyttää siltä, että Taiken vertaisarvioijat ovat saaneet ennen toimikuntatyöskentelyn alkua melko hyvin tietoa siitä, millaista työ toimikunnissa ja lautakunnissa on. Enemmistö vastaajista katsoi saaneensa tällaista tietoa riittävästi. Kuitenkin monet ottivat esille sen, ettei etukäteen kerrottu työmäärästä, joka monella oli odotettua suurempi. Niin ikään palkkioiden pienuus suhteessa työmäärään oli ollut monelle vastaajalle ikävä yllätys.

Taidetoimikuntien toimikauden pituudeksi vastaajat kannattavat pääsääntöisesti kolmea vuotta. Tämä näkemys tuli esiin edellistä kyselyä selkeämmin. Perusteluina esitettiin muun muassa, että kaksi vuotta on niin lyhyt aika että siinä ehtii vasta päästä sisään toimikuntatyöhön.

Kuten aiemmassakin kyselyssä, myös tässä kävi selväksi että Taideneuvoston tehtävät ja rooli ovat jääneet epäselviksi. Vastaajat peräänkuuluttivat taideneuvoston tehtävien selkeyttämistä ja toisaalta vuorovaikutusta taideneuvoston ja toimikuntien/lautakuntien välillä. Selkeästi nousi esiin myös se, että vertaisarvioijat eivät halua taideneuvoston päättävän apurahoista. Sen sijaan ajatus taideneuvoston toimimisesta Taiken hallituksena sai enemmän kannatusta kuin vuoden 2014 kyselyssä.

Asioiden käsittelylle varatun ajan riittävyttä koskevat vastaukset olivat edelliseen kyselyyn verrattuna muuttuneet lähinnä valtion vertaisarvioijien osalta. Heistä vain noin puolet (52 %) katsoi, että aikaa oli riittävästi, kun osuus vuonna 2014 oli 68 prosenttia. Niiden osuus, jotka katsoivat, ettei aikaa ollut riittävästi oli valtion vastaajien kohdalla kasvanut 25 prosentista 35 prosenttiin. Niin ikään vertailtaessa toimikuntatyöhön käytettyä työaika vuodelta 2014 tilanteeseen, kävi ilmi, että työajan käyttö toimikuntatyöhön on lisääntynyt.

Vastaajien mielestä toimikunta- ja lautakuntatyön arvostus taiteen kentällä eli kollegoiden keskuudessa oli pysynyt jotakuinkin samana kuin vuoden 2014 kyselyssä. Tosin niiden osuus, joiden mielestä vertaisarviointityötä arvostetaan paljon, oli jonkin verran laskenut (37 % → 30 %). Vastaajien kokemus arvostuksesta julkisuudessa oli myös lievästi heikentynyt tämän kyselyn mukaan. Niiden osuus, jotka olivat sitä mieltä että työtä arvostetaan julkisuudessa paljon tai jonkin verran, oli laskenut lievästi (58 % → 51 %). Vastaavasti niiden osuus jotka katsoivat, ettei työtä arvosteta lainkaan, oli hieman noussut (17 % → 24 %).

Enemmistö vastaajista oli odotuksiinsa nähden melko tyytyväisiä vertaisarviointikauteensa. Tyytyväisyyden aiheina olivat useimmiten kollegat ja hyvä yhteishenki toimikunnassa/lautakunnassa, uusien asioiden oppiminen ja yhteistyö esittelijävirkamiehen kanssa. Tyytymättömyyttä aiheuttivat pienenevät resurssit, asiantuntemuksen vajaakäyttö, odotuksia suurempi työmäärä sekä sähköinen haku.

Vertaisarvioijat kaipaavat työnsä tueksi yleistä taide- ja kulttuuripolitiikkaa, taiteilijoiden asemaa sekä taiteen rahoitusta koskevaa tietoa. Vuonna 2015 toteutettu Taiteen ja kulttuurin barometri (ks. www.Taike.fi/julkaisut) osoitti, että vertaisarvioijien tietämys yleisistä taidepoliittisista kysymyksistä oli

melko ohut. Tämä kysely kuitenkin osoittaa, että ainakin tietoa halutaan ja laajemmat taidepoliittiset kysymykset kiinnostavat.

Usean vastauksen kohdalla kiinnittää huomiota ”en osaa sanoa”-vaihtoehdon valinneiden suuri osuus. Tulisikin pohtia, voitaisiinko perehdytystä ja tiedonvälitystä parantamalla tehdä asialle jotain. Toisaalta kyse voi olla siitäkin, että kun toimikuntien yleisluontoiset (so. taidepoliittiset) tehtävät ovat vähentyneet, eivät ”virastomaailman” asiat myöskään jaksa suuresti kiinnostaa.

Vertailtaessa edelliseen, vuonna 2014 toteutettuun kyselyyn, näyttää siltä, että Taike on onnistunut parantamaan toimintaansa jäsenten tehtävistä tiedottamisessa ja kokousten valmistelussa. Sen sijaan kielteisempään suuntaan on menty taideneuvoston roolin osalta, toimikuntatyön koetussa arvostuksessa, sekä toimikuntatyöhön käytetyn ajan osalta.

Alueellisten ja valtion vertaisarvioijien näkemyksissä oli edellisen kyselyn tapaan melko isojakin eroja. Erot olivat kasvaneet esimerkiksi sen suhteen, miten hyvin oli saatu tietoa jäsenyyden vaikutuksesta apurahan hakemiseen. Alueellisten vertaisarvioijien kohdalla tilanne oli parantunut parin vuoden takaiseen verrattuna. Samoin alueellisten vertaisarvioijien näkemys jäsenhokastahoista oli selvästi muuttunut positiivisempaan suuntaan kun valtion vertaisarvioijien osalta tilanne oli päinvastainen. Niin ikään muutoksia oli yleisessä tyytyväisyydessä toimikauteen. Vuoden 2014 kyselyssä alueellisten toimikuntien jäsenistä lähes puolet oli melko tai erittäin pettynyt, mutta nyt toteutetussa kyselyssä pettyneitä oli alle viidennes.

Kyselyyn saatujen vastausten perusteella nousee esille seuraavia muutos- ja kehitystarpeita, joista osa kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön toimivaltaan ja osa Taiken omaan toimivaltaan.

- Toimikauden pituus (OKM)
- Taideneuvoston tehtävät ja asema (OKM)
- Jäsenten työmäärä (Taike, taideneuvosto)
- Palkkioiden suuruus (OKM)
- Tiedotus (Taike)
- Vertaisarvioijien asiantuntemuksen käyttö (OKM, Taike)
- Toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien väliset säännölliset tapaamiset (Taike)

Lisätietoja: paula.karhunen@taike.fi

Vastaajat

Kysely toteutettiin maaliskuussa 2016 ja se osoitettiin kaikkiaan 219 valtion ja alueellisten taidetoimikuntien sekä apurahalautakuntien jäsenelle¹.

Vastaajia oli kaikkiaan 100 henkilöä² (vastausprosentti 46 %), joista hieman yli puolet valtion taidetoimikunnista ja apurahalautakunnista. Jokaisesta toimikunnasta ja lautakunnasta saatiin vähintään yksi vastaus. Kaksi vastaajaa ei halunnut yksilöidä missä oli jäsenenä.

Valtion taidetoimikunnat*	Vastaajia
<i>Arkkitehtuuri-, muotoilu- ja ympäristötaidetoimikunta</i>	6
<i>Audiovisuaalinen toimikunta</i>	7
<i>Esittävien taiteiden toimikunta</i>	9
<i>Kirjallisuustoimikunta</i>	5
<i>Musiikkitoimikunta</i>	7
<i>Taiteidenvälisyyden, moninaisuuden ja kansainvälisyyden toimikunta</i>	7
<i>Visuaalinen toimikunta</i>	12
Yhteensä	48

* Jaostoja ei mainita, koska kaikki eivät ilmoittaneet jaoston jäsenyyttä.

Valtion apurahalautakunnat	Vastaajia
<i>Kirjastoapurahalautakunta</i>	4
<i>Näyttöapurahalautakunta</i>	1
Yhteensä	5

Alueelliset taidetoimikunnat	Vastaajia
<i>Etelä-Savo</i>	2
<i>Häme</i>	7
<i>Kaakkois-Suomi</i>	3
<i>Keski-Suomi</i>	3
<i>Lappi</i>	2
<i>Pirkanmaa</i>	3
<i>Pohjanmaa</i>	4
<i>Pohjois-Karjala</i>	6
<i>Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu</i>	3
<i>Pohjois-Savo</i>	3
<i>Satakunta</i>	4
<i>Uusimaa</i>	3
<i>Varsinais-Suomi</i>	3
Yhteensä	47

Vastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vaihtoehdoista parhaiten itseään kuvaava/kuvaavat nimikkeet. Enemmistö (61 %) vastaajista valitsi nimikkeen ”taiteilija” kuvaamaan itseään parhaiten. Seuraavaksi suurin ryhmä olivat taideopettajat ja -kasvattajat. Vähiten vertaisarvioijien joukossa on taidearvostelijoita.

¹ Lautakuntien varsinaisille jäsenille.

² Vastanneiden toimikuntien jäsenten yhteenlaskettu määrä on 101, sillä yksi henkilö edusti sekä valtion että alueellista toimikuntaa.

Taidetoimikunnat ja lautakunnat

Lain³ mukaan valtion taidetoimikuntia on vähintään seitsemän ja enintään kymmenen ja alueellisia taidetoimikuntia kolmetoista. Toimikunnan jäsenellä tulee olla hyvä taiteellinen asiantuntemus. Sama henkilö voidaan määrätä toimikunnan puheenjohtajaksi ja jäseneksi enintään kahdeksi toimikaudeksi peräkkäin ja sen jälkeen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua uudelleen. Ennen valtion toimikunnan asettamista taide-neuvosto kuulee *taiteen kannalta* merkittäviä tahoja ja ennen alueellisen taidetoimikunnan asettamista *taiteen aseman kannalta* merkittäviä alueellisia tahoja. Toimikuntaa asetettaessa on huolehdittava, että toimikunnan taiteellinen ja muu asiantuntemus on monipuolinen ja että kielelliset ja alueelliset näkökohdat otetaan huomioon.

Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä on myös kirjastoapuraha- ja näyttöapurahalautakunta, joista säädetään erillisillä laeilla. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää lautakuntien jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kirjastoapurahalautakunnan seitsemän jäsentä ja heidän varajäsenensä ministeriö määrää molempia kieliryhmiä edustavien kirjailijoiden ja kääntäjien valtakunnallisia järjestöjä kuultuaan. Näyttöapurahalautakunnan jäsenistä ja heidän varajäsenistään yhden tulee edustaa opetus- ja kulttuuriministeriötä, yhden valtion kuvataidetoimikuntaa, yhden valtion taideteollisuustoimikuntaa ja yhden valtion valokuvataidetoimikuntaa⁴. Muut jäsenet ja heidän varajäsenensä opetusministeriö määrää kuvataiteen tekijöiden keskeisiä järjestöjä ja alan keskeisiä yhteisöjä kuultuaan.

Raportin kulku

Raportti etenee kysymyslomakkeen (liite 1) mukaisesti ja vastaukset esitetään pääasiassa kaavioina. Avovastaukset on dokumentoitu sellaisenaan erilliseen liitteeseen (liite 2). Varsinaisen raportin yhteydessä avovastaukset esitetään vain silloin kun ne liittyvät suoraan esitettyyn kysymykseen (esimerkiksi, ”muuta, mitä” jne.)

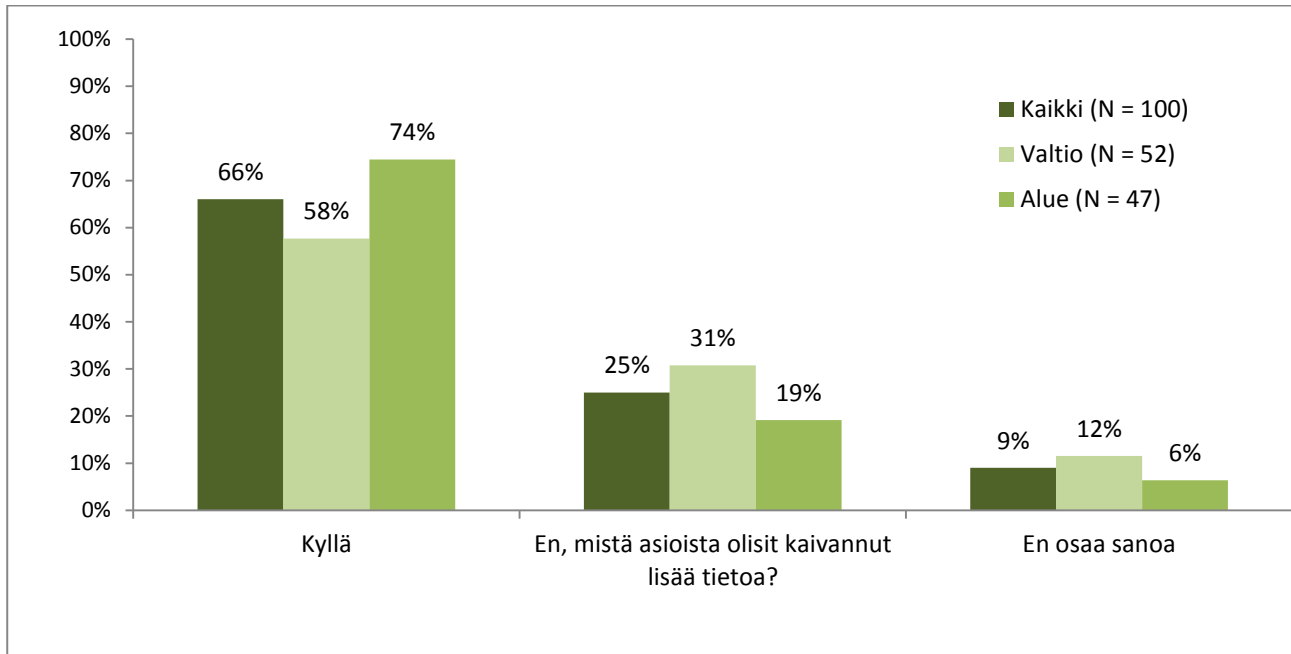
³ Laki Taiteen edistämiskesuksesta: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120657>.

⁴ Näyttöapurahoja koskeva laki on näiltä osin vanhentunut, sillä mainittuja taidetoimikuntia ei tällä hetkellä ole.

Vastaukset

Nimittäminen toimikunnan/lautakunnan jäseneksi

Saitko riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä siinä yhteydessä kun suostumustasi kysyttiin?

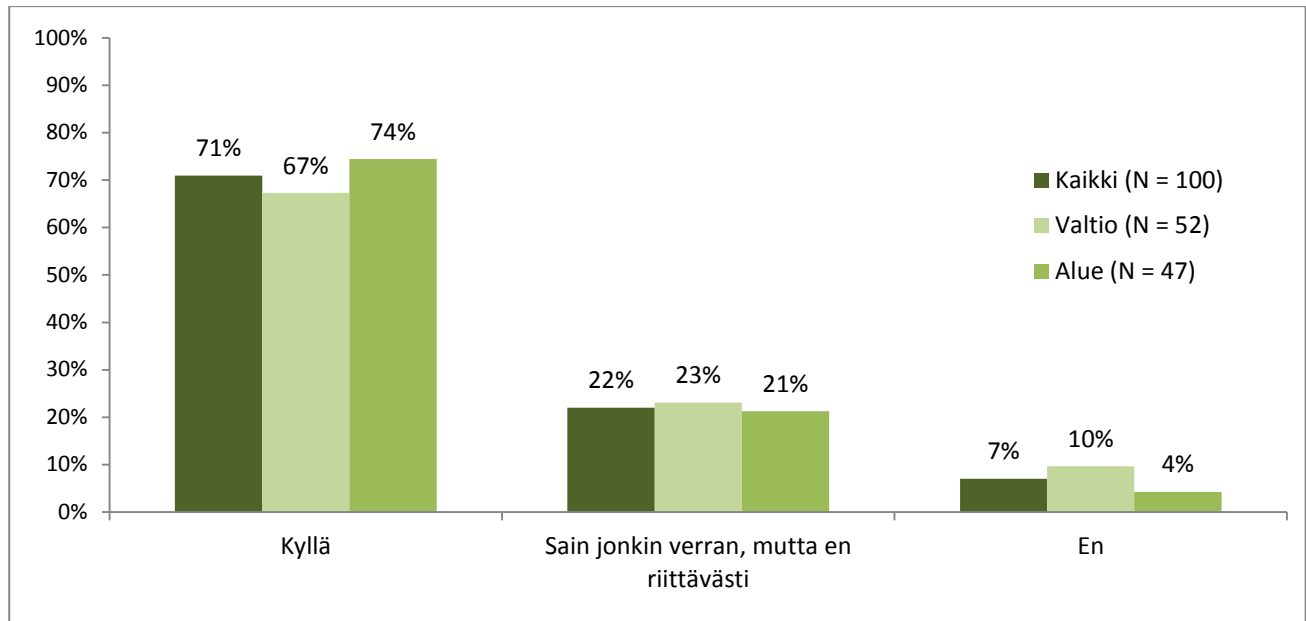
Vastaajien enemmistö (66 %) katsoi saaneensa riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä ennen nimitysmistään. Valtion taidetoimikuntien/lautakuntien vastaajista kuitenkin lähes kolmannes (31 %) ei ollut mielestään saanut riittävästi tietoa toimikunnan jäsenen tehtävistä.

Jäsenten saama tieto toimikunnan/lautakunnan jäsenen tehtävistä oli hieman parantunut edelliseen kyselyyn verrattuna. Vuonna 2014 vastaajista 60 prosenttia oli mielestään saanut riittävästi tietoa tehtävästä. Nyt osuus oli kohonnut 66 prosenttiin. Alueellisten vertaisarvioijien saama tieto oli lisääntynyt hieman enemmän (67 % → 74 %) kuin valtion vertaisarvioijien (54 % → 58 %).

Osa vastaajista (20 henkilöä) tarkensi, mistä asioista olisi kaivannut enemmän tietoa. Useimmat ottivat esille tässä yhteydessä työmäärän, joka oli yllättänyt. Samoin mainittiin pienet palkkiot, erityisesti suhteessa työmäärään.

Vastaajat saivat perustella edellistä vastaustaan avokysymyksessä, johon oli vastannut 33 henkilöä. Edelleen he toivat esiin työmäärän sekä toimeentuloon liittyviä asioita. Myös jääviyssäädösten tiukkuutta kommentoitiin. Osa otti kantaa sähköisen järjestelmän toimivuuteen. (Ks. Liite 2, s. 2–3)

Saitko riittävästi ennakkotietoa siitä, mitä toimikunnan/lautakunnan jäsenyys merkitsee apurahan hakemisen kannalta (esteellisyyssasiat)?

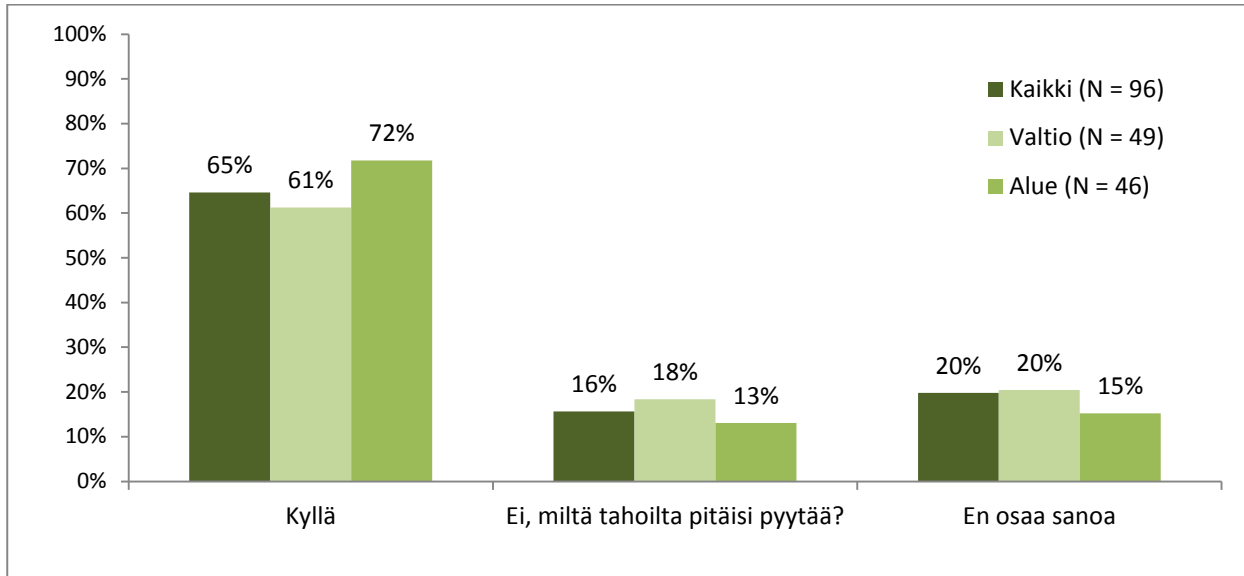

Vastaajista noin 70 prosenttia katsoi saaneensa riittävästi tietoa esteellisyyssasioista. Alueellisten toimikuntien tilanne oli tässä suhteessa hieman parempi kuin valtion toimikuntien. Kuitenkin noin viidennes oli sitä mieltä, ettei tietoa ollut riittävästi.

Vertaisarvioijille annettu tieto jäsenyyden vaikutuksesta apurahan hakemiseen oli lisääntynyt edelliseen kyselyyn verrattuna. Aiemmassa kyselyssä 65 prosenttia oli sitä mieltä, että oli saanut riittävästi tietoa jäsenyyden vaikutuksesta apurahan hakemiseen. Käsillä olevassa kyselyssä osuus oli kohonnut 71 prosenttiin. Alueellisten osalta nousu oli merkittävämpi (65 % → 74 %) kun vastaavasti valtion vertaisarvioijista käytännössä sama osuus kuin aiemmin arvioi saaneensa riittävästi tietoa.

Yli 30 vastaajaa tarkensi näkemystään avovastauksessa. Näistä käy ilmi, että osa vastaajista oli joko ollut aiemman toimintansa vuoksi tietoinen jääviyssäädöksistä tai saanut niistä riittävästi tietoa toimikuntakauden alussa. Usea vastaaja kuitenkin kommentoi saaneensa jääviyssasioista ristiriitaista tietoa ja peräänkuullutti selkeitä linjauksia, jotka ovat kaikille samanlaisia.

Pyydetäänkö toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita mielestäsi oikeilta tahoilta?

Enemmistö (65 %) vastaajista pitää oikeina niitä tahoja, joilta toimikuntien/lautakuntien jäsen ehdokkaita kysytään. Valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenistä lähes viidennes kuitenkin katsoi, että muiltakin toimijoilta ehdotuksia tulisi pyytää. Alueellisten toimikuntien jäsenissä tällaisia vastaajia oli vähemmän. ”En osaa sanoa” -vaihtoehdon valinneita oli kohtuullisen paljon.

”Kyllä”-vastausten osuus oli kasvanut edelliseen kyselyyn verrattuna erityisesti alueellisten vertaisarvioijien joukossa. Heistä 72 prosenttia oli sitä mieltä että ehdokkaita pyydetään oikeilta tahoilta kun edellisessä kyselyssä osuus oli 53 prosenttia eli kasvua on lähes 20 prosenttiyksikköä. Sen sijaan valtion vertaisarvioijien kohdalla oli käynyt päinvastoin. Vuonna 2014 heistä 66 prosenttia oli sitä mieltä, että ehdokkaita pyydetään oikeilta tahoilta mutta nyt osuus oli laskenut lievästi (61 %). Kuitenkin vain yhdeksän valtion toimikunnan jäsentä oli kommentoinut, miltä tahoilta lausuntoja pitäisi pyytää. Huomiota kiinnittää se, että valtion vastaajista viidennes ei osannut ottaa kantaa tähän asiaan.

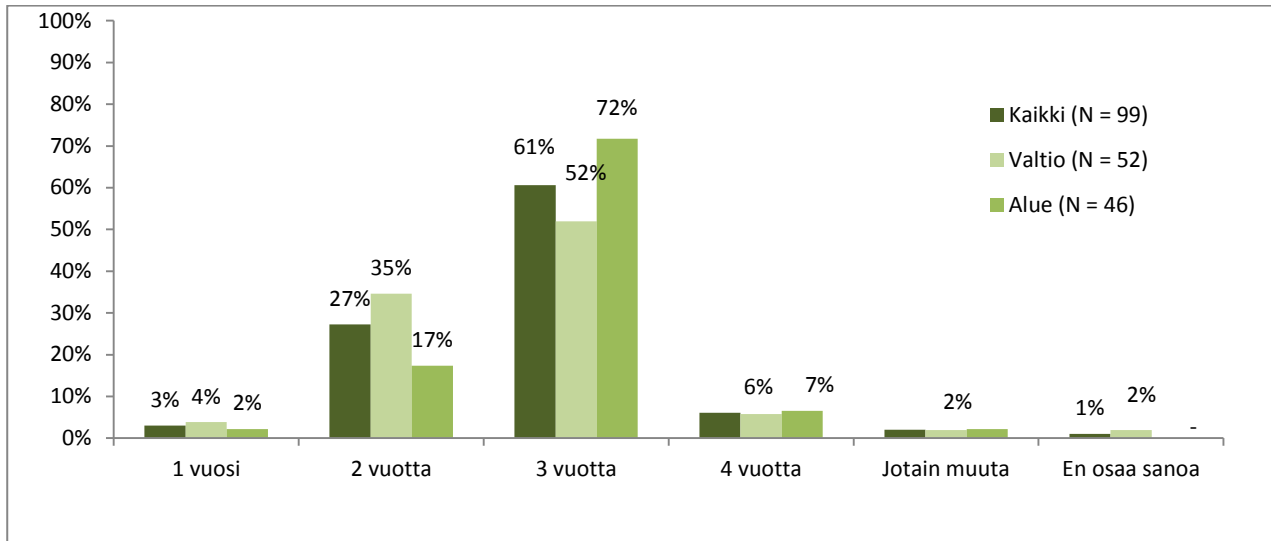
Miltä tahoilta jäsen ehdotuksia pitäisi pyytää?

Avokysymykseen vastasi 15 vastaajaa. Vastauksissa tuotiin esiin yksittäisiä tahoja sekä kommentteja toisaalta taiteilijapainotuksen lisäämiseksi että toisaalta tuottajien roolin lisäämiseksi.

Mikä olisi mielestäsi paras tapa nimittää toimikunta/lautakunta?

Avokysymykseen vastasi kaikkiaan 54 henkilöä. Suurin osuus vastaajista (28 henkilöä) piti nykyistä nimitystapaa parhaana. Vastauksissa korostui erityisesti toimikunnan/lautakunnan jäsenen taiteellisen asiantuntemuksen merkitys.

Mikä olisi mielestäsi sopiva toimikuntien/lautakuntien toimikausien pituus?

Vastaajien enemmistö (61 %) piti sopivana toimikauden pituutena kolmea vuotta. Alueellisten taidetoimikuntien vastaajat kannattivat tätä selvästi laajemmin (72 %) kuin valtakunnallisten toimikuntien ja lautakuntien jäsenet (52 %). Nykyistä, kahden vuoden mittaista toimikautta kannatti runsas neljännes, valtakunnallisista vastaajista yli kolmannes (35 %).

Näkemyksissä toimikauden sopivasta pituudesta oli tapahtunut muutoksia edelliseen kyselyyn nähden. Entistä useampi kannatti nyt kolmevuotista toimikautta. Vuonna 2014, jolloin ns. Taike-aikaa kaksivuotisine toimikausineen oli eletty vasta vuoden verran, esimerkiksi valtion vertaisarvioijista 2-vuotisen ja 3-vuotisen kauden kannattajia oli yhtä paljon. Käsillä olevassa kyselyssä valtion vastaajista yli puolet (52 %) kannatti kolmivuotista kautta ja kahden vuoden kannattajien osuus oli pudonnut kolmannekseen. Alueellisista vastaajista enemmistö kannatti kolmevuotista kautta jo aiemmassa kyselyssä (63 %) ja osuus oli nyt entistään kasvanut (72 %).

Mikä olisi Taiken kokonaisuuden kannalta mielestäsi järkevin toimikuntajako?

Avokysymykseen järkevimmästä toimikuntajakoista vastasi enemmistö, 62 vastaajaa. Heistä noin 40 prosenttia piti nykyistä toimikuntajakoa hyvänä. Valtion toimikuntien jäsenistä nykyistä jakoa kannatti runsas kolmannes (38 %) ja alueellisten jäsenistä lähes puolet (48 %). Osa vastaajista kommentoi toimikuntajakoa yleisellä tasolla ja muutamat vastaajat tekivät myös konkreettisia ehdotuksia, erityisesti tuotiin esille oman taiteenalan toimikuntaa (ks. avovastaukset liite 2).

Eräissä vastauksessa esitettiin seuraavaa jakoa: *arkkitehtuurin taidetoimikunta, muotoilun taidetoimikunta, elokuvataidetoimikunta, mediataidetoimikunta (valo- ja äänitaidejaosto), esittävien taiteiden taidetoimikunta (näyttämötaiteen jaosto, performanssi- ja esitystaiteen jaosto, tanssitaiteen jaosto ja sirkustaiteen jaosto), kirjallisuustoimikunta, taidejournalismin toimikunta, musiikkitoimikunta, visuaalisten taiteiden toimikunta (kuva-taiteen jaosto, valokuvataiteen jaosto sekä sarjakuva- ja kuvitustaiteen jaosto), monikulttuurisuus-toimikunta.*

Toinen ehdotti jakoa: *esittävät taiteet, kirjallisuus, musiikki, visuaaliset taiteet, arkkitehtuuri ja ympäristötaide.*

Niin ikään esitettiin, että teatteri, tanssi ja sirkus olisivat omissa toimikunnissaan. Ympäristötaidetta pidettiin sopivampana visuaalisten alojen toimikuntaan kuin nykyiseen arkkitehtuuri- muotoilu- ja ympäristötai-
detoimikuntaan. Toinen vastaaja katsoi, että jokaisella taiteenalalla tulisi olla oma toimikunta. Yhden mie-
lestä lastenkulttuuri ja monikulttuurisuus voisivat toimia osana kaikkia toimikuntia.

”Kullakin taiteenalalla oma toimikunta, ja niillä yhteinen koordinoiva elin entisen Taiteen keskustoimikun-
nan tapaan. Se olisi yksinkertainen ja matala päätöksentekorakenne”, ehdotti eräs vastaaja.

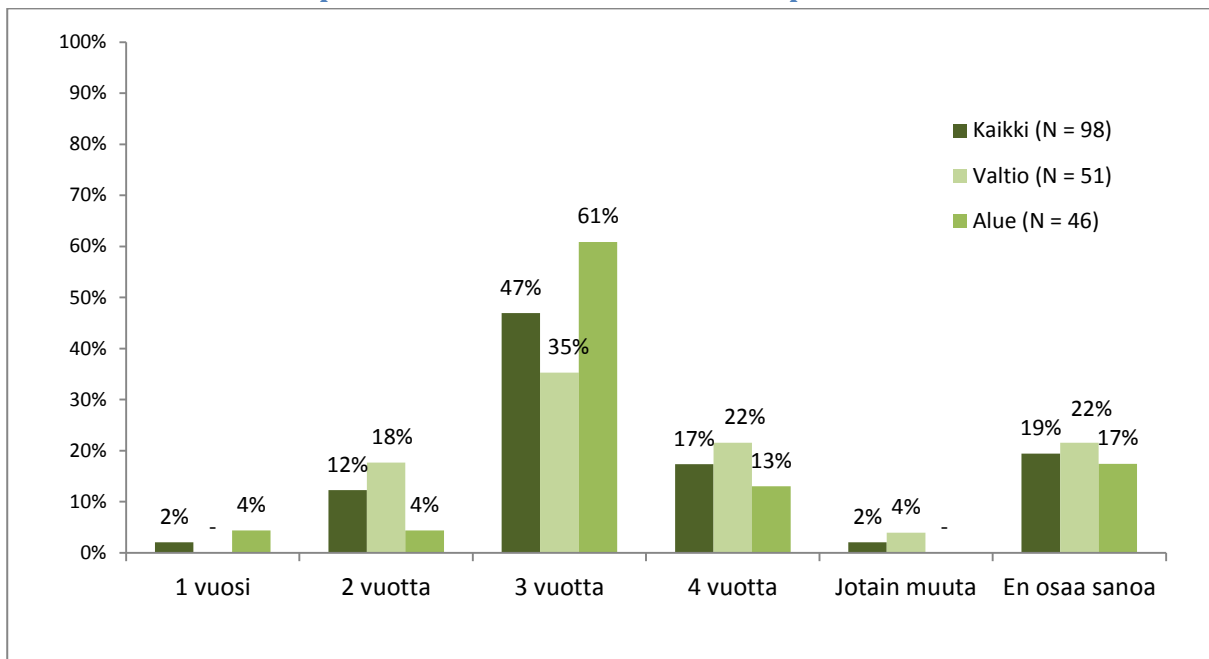
Jaostoja pidettiin hankalina, sillä ne tekevät kaiken työn mutta eivät tee varsinaisia apurahapäätöksiä. ”Mi-
hin tätä leimasintoimikuntaa tarvitaan?”, kysyi eräs vastaaja ja ehdotti, että olisi vain toimikuntia ilman
jaostoja, jolloin olisi yksi ”turha” kokous vähemmän.

Mikä olisi oman taiteenalasi kannalta tarkoituksenmukaisin toimikuntarakenne?

Kysymykseen vastasi 65 vastaajaa. Heistä vajaa kolmannes piti nykyistä toimikuntarakennetta myös oman
taiteenalansa kannalta tarkoituksenmukaisimpana. Muutosesityksiäkin tehtiin: elokuvataiteelle esitettiin
omaa toimikuntaa, muotoilua toivottiin samaan toimikuntaan muiden visuaalisten taiteiden kanssa, kriiti-
koille edustusta jokaisessa toimikunnassa, tanssitaiteelle oma toimikunta jne. Lähes puolet avovastaukseen
vastanneista teki konkreettisia ehdotuksia toimikuntajaon suhteen ja viidennes esitti yleisiä huomioita toi-
mikuntarakenteesta (ks. avovastaukset, liite 2).

Taideneuvosto

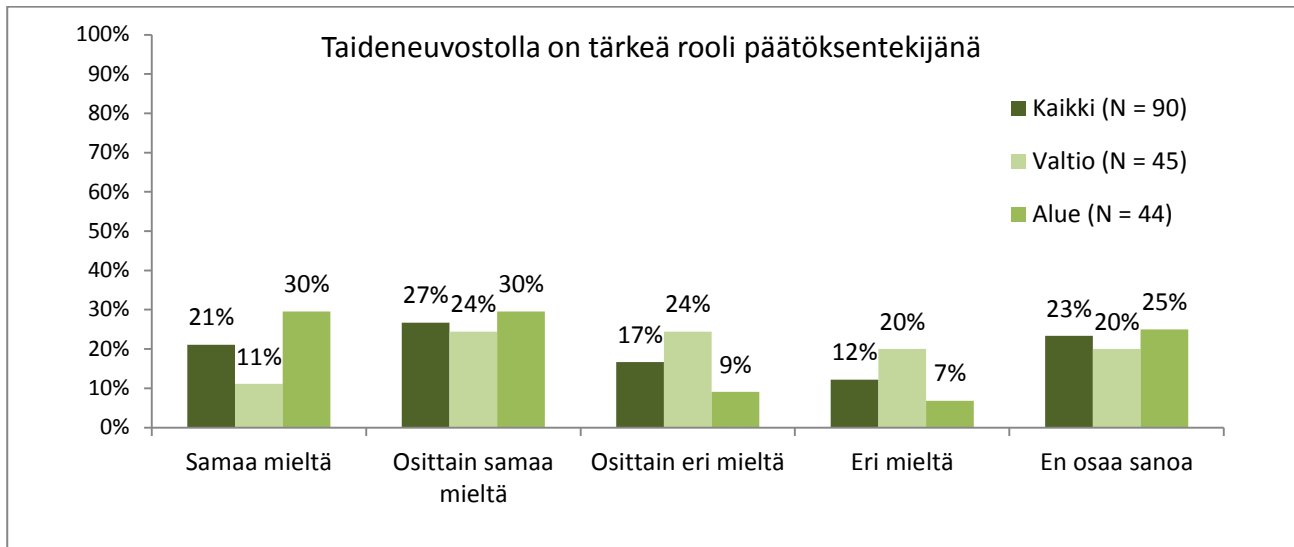
Mikä olisi mielestäsi sopiva Taideneuvoston toimikauden pituus?

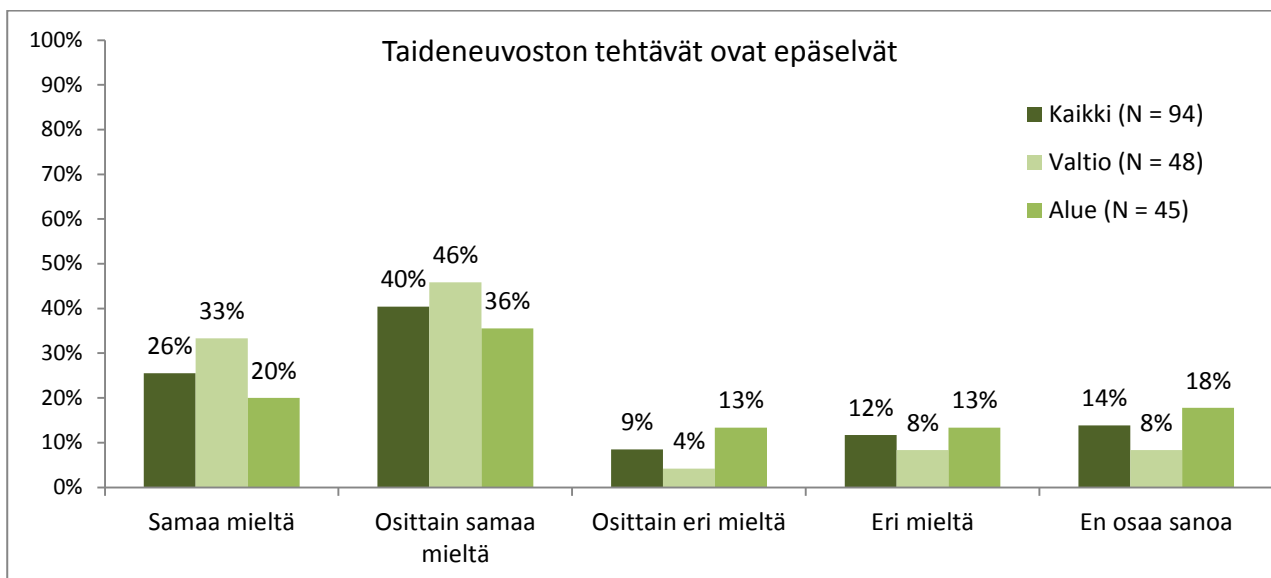
Myös taideneuvoston toimikauden parhaana pituutena pidettiin nykyistä kolmea vuotta, jota kannatti lähes
puolet vastaajista ja alueellisista vastaajista peräti yli 60 prosenttia. Vastaajista kohtuullisen suuri osuus –
noin viidennes – ei osannut ottaa asiaan kantaa.

Taideneuvoston asema

Vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa Taideneuvostoa koskeviin väittämiin. Väittämät olivat samat kuin edellisessä, vuonna 2014 toteutetussa toimikuntakyselyssä.

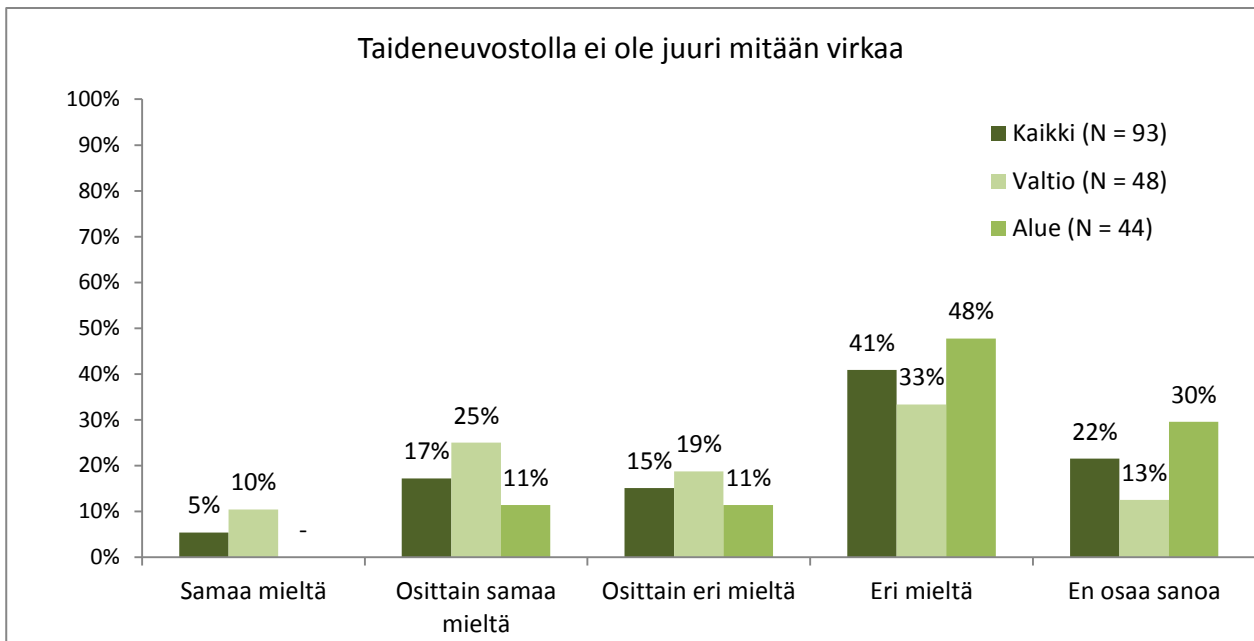

Alle puolet piti taideneuvoston roolia päätöksentekijänä tärkeänä, valtion vastaajista vieläkin pienempi osuus (noin kolmannes). Niiden osuus, jotka olivat eri mieltä tai osittain eri mieltä väittämästä ”Taideneuvostolla on tärkeä rooli päätöksentekijänä” oli lievästi kasvanut, erityisesti valtion vertaisarvioijien keskuudessa (28 % → 44 %). Huomiota herättävän suuri osuus (lähes neljännes) oli valinnut vaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

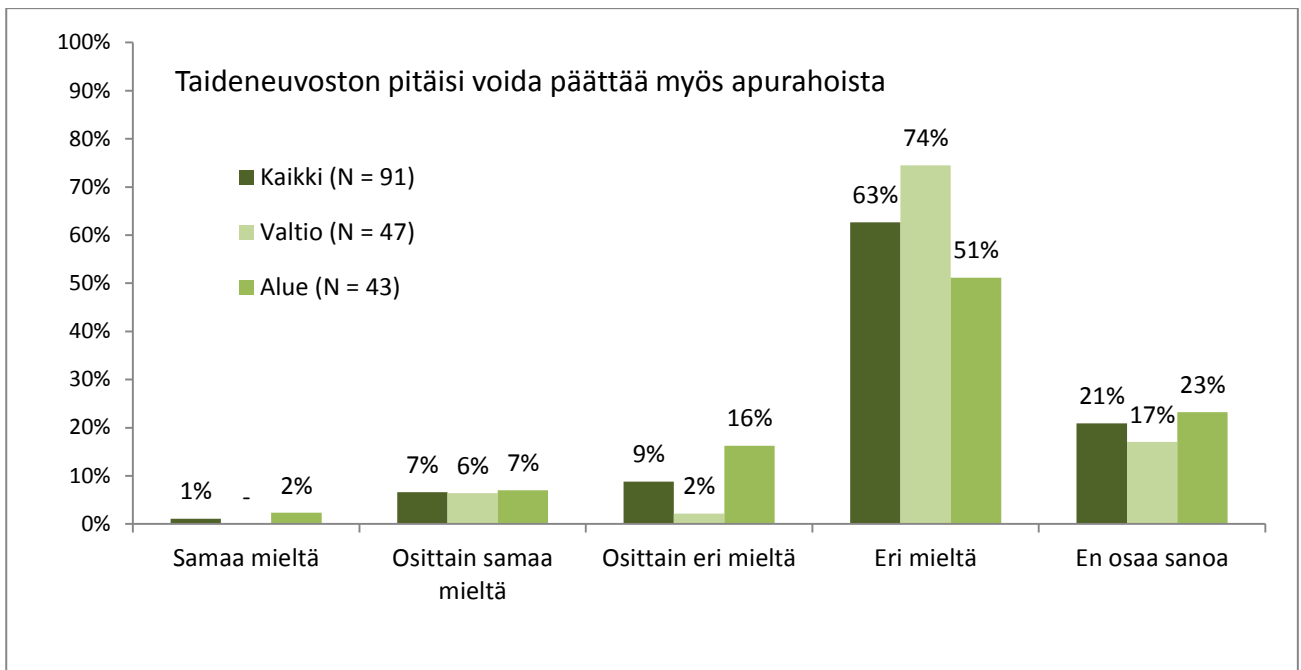

Yli 60 prosenttia vastaajista piti Taideneuvoston tehtäviä epäselvinä (oli samaa tai osittain samaa mieltä) ja valtion vastaajissa osuus oli tätäkin suurempi (yli kaksi kolmannesta). Alueellisten taidetoimikuntien vertaisarvioijissa oli lähes viidennes sellaisia, jotka eivät osanneet ottaa kantaa väittämään.

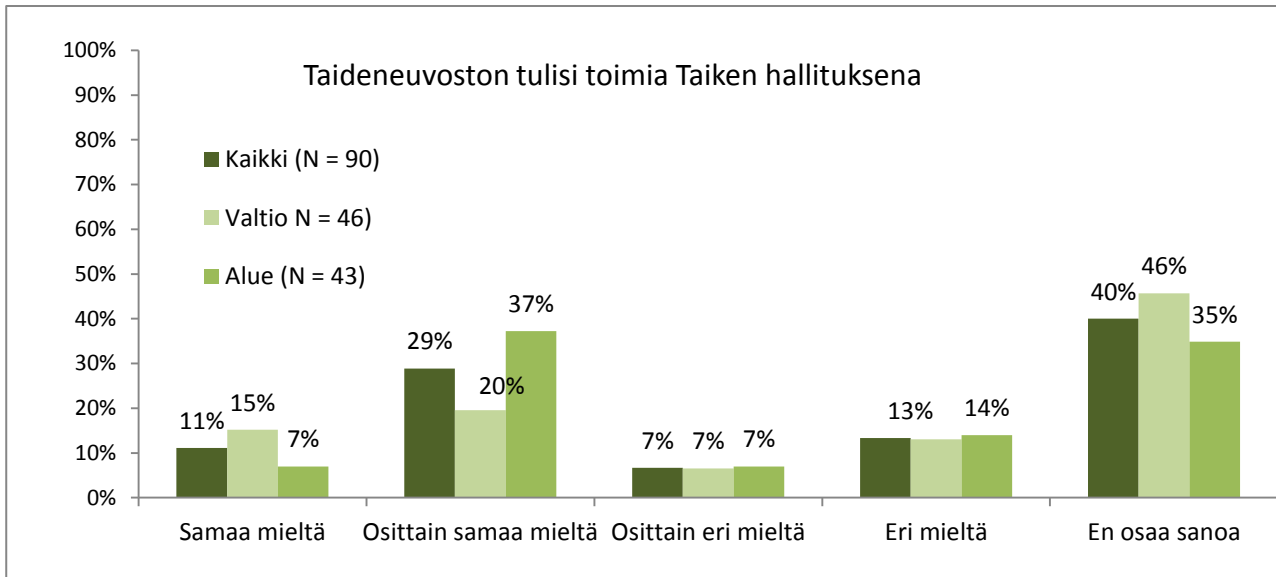
Väitteeseen ”Taideneuvoston tehtävät ovat epäselvät” vastasi myönteisesti suurin piirtein sama osuus vastaajista kuin vuoden 2014 kyselyssä.

Edellisistä vastauksista huolimatta vain harva oli sitä mieltä, ettei Taideneuvostolla ole mitään virkaa. Yli puolet (56 %) oli tämän väittämän kanssa joko osittain tai täysin eri mieltä. Huomiota kiinnittää jälleen ”en osaa sanoa”-vaihtoehdon valinneiden suuri määrä, erityisesti alueellisten vertaisarvioijien joukossa (lähes kolmannes). Tämä väittämä ei saanut yhtä suurta kannatusta kuin edellisessä kyselyssä vuonna 2014. Tuolloin väitteen kanssa oli täysin eri mieltä 27 prosenttia vastaajista, nyt peräti 41 prosenttia ja alueellisista vastaajista lähes puolet (48 %).

Vastaajat ovat tässä kyselyssä, kuten edellisessäkin, hyvin selkeästi sitä mieltä, että Taideneuvoston ei tule päättää apurahoista. Tämän väittämän kanssa on eri mieltä tai osittain eri mieltä yli 70 prosenttia vastaajista. Osuus oli edellisestä kyselyä suurempi (65 % → 72 %).

Taideneuvoston toimiminen Taiken hallituksena sai kannatusta erityisesti alueellisilta vastaajilta joko täysin tai osittain (44 %). Kaiken kaikkiaan 40 prosenttia vastaajista kannatti vähintään jossain määrin ajatusta. Täsmälleen sama osuus oli kuitenkin sellaisia, jotka eivät osanneet ottaa asiaan kantaa. Valtion vastaajissa näitä oli lähes puolet. ”En osaa sanoa” – vaihtoehdon valinnoita oli tämänkin kysymyksen kohdalla huomattavan suuri osuus, lähes puolet vastaajista.

Taideneuvoston toimimista hallituksena kannatti tällä kertaa suurempi osuus kuin edellisessä kyselyssä. Tuolloin ainoastaan viidennes oli asiasta samaa tai lähes samaa mieltä.

Taideneuvoston tulisi tehdä kulttuuripolitiikkaa korkeimmalla tasolla, ei se tee sitä.

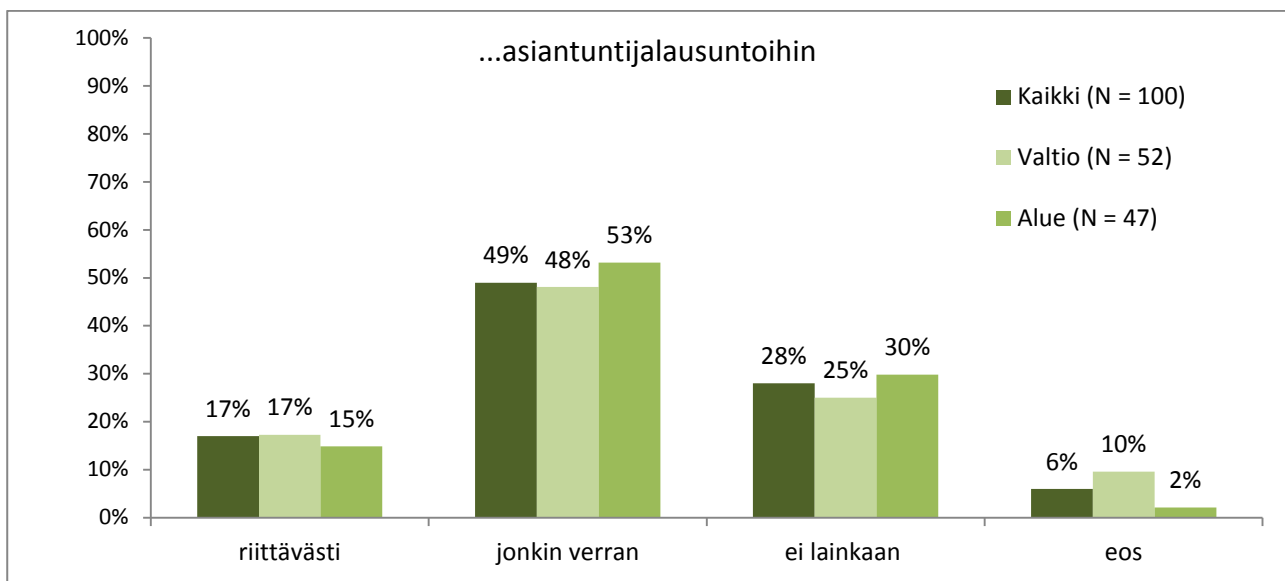
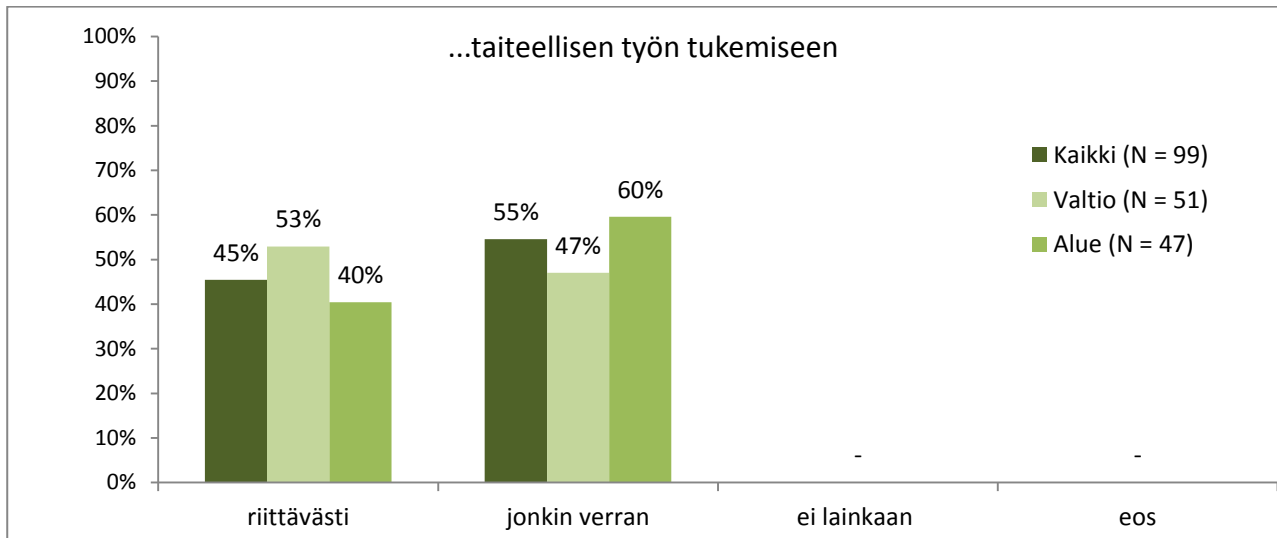
Asiantuntijoista muodostunut taideneuvosto olisi hyvä johtoelin.

Erytiesesti Taideneuvoston itsenäinen, toimikunnista riippumaton asema on eristänyt sen toimikuntatyöstä. Strategia ei ole uinut toimikuntiin asti ja yhteydenpito on ollut minimaalista.

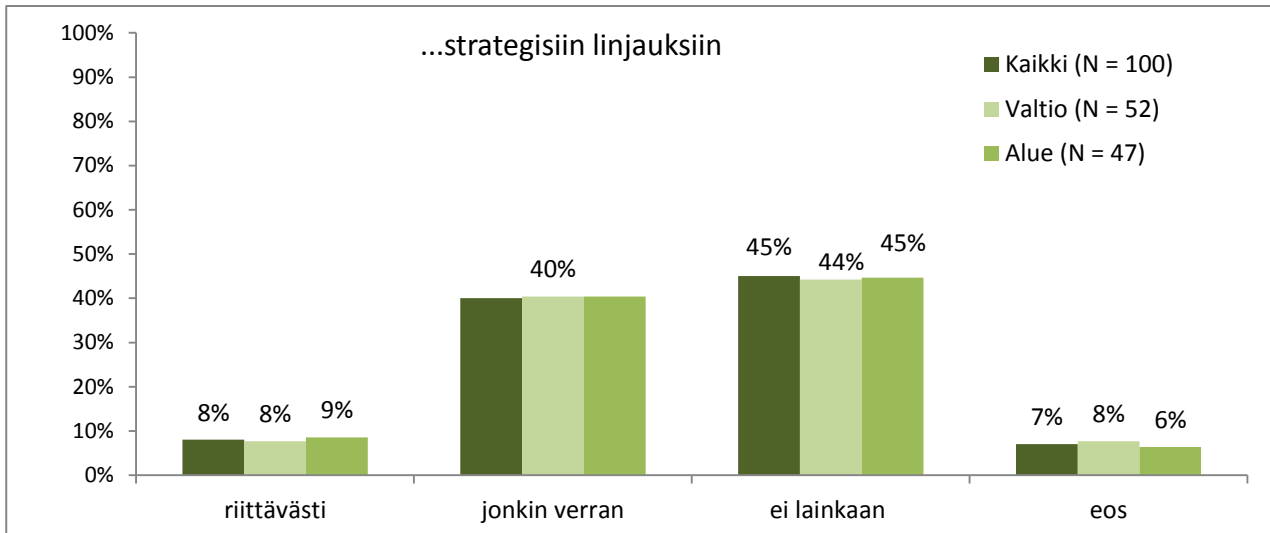
Toimikuntatyö

Nykyisen lainsäädännön mukaan taidetoimikuntien tehtävänä on päättää apurahoista ja palkinnoista, osallistua strategiatyöhön sekä antaa asiantuntijalausuntoja. Lautakuntien tehtävänä on kirjasto- ja näyttöapurahojen jakaminen.⁵

Koetko että olet voinut vaikuttaa?

⁵ Laki taiteen edistämiskeskuksesta (657/2012), Laki eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista (115/1997), Laki eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista (236/1961).

Kaikki vastaajat kokivat voineensa vaikuttaa taiteellisen työn tukemiseen joko riittävästi tai jonkin verran, mikä on jäsenen tehtävä huomioon ottaen luonnollistakin. Sellaisia oli hieman enemmän, jotka kokivat voineensa vaikuttaa vain jonkin verran, alueellisten taidetoimikuntien jäsenissä 60 prosenttia.

Enemmistö (yli 60 %) koki voineensa vaikuttaa riittävästi tai jonkin verran asiantuntijalausuntoihin, eikä alueellisten ja valtakunnallisten vastaajien välillä ollut juurikaan eroa.

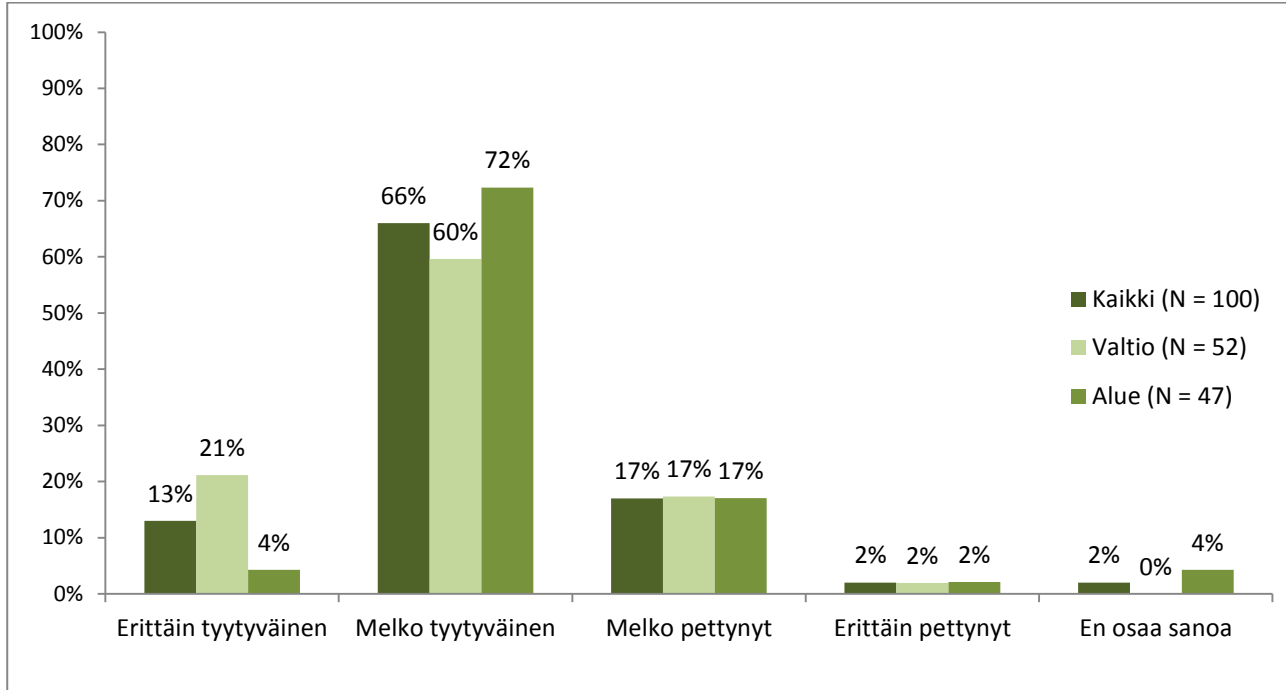
Sen sijaan strategisiin linjauksiin vaikuttaminen jakautui vahvasti. Hieman alle puolet katsoi voineensa vaikuttaa riittävästi tai jonkin verran, mutta peräti 45 prosenttia oli sitä mieltä, ettei ole voinut vaikuttaa lainkaan. Tulos on melko huolestuttava, kun lain mukaan strategiatyöhön osallistuminen on yksi toimikuntien tehtävistä.

Kysymykseen oli mahdollista antaa perusteluja (ks. liite 2). Tätä mahdollisuutta käytti 32 vastaajaa. Vastauksissa tuotiin esiin muun muassa se, että toimikuntatyö on ollut pääasiassa apurahojen jakamista. Jonkun mielestä tämä on ”riittävää vaikuttamista” kun taas esimerkiksi eräs vastaaja katsoi, että ”Toimikuntien jäsenten muu asiantuntemus ja näkemys taidepolitiikasta, kulttuuripolitiikasta ja taiteesta on pahasti vajaa-käytössä.”

Toimikuntatyö on ollut lähinnä apurahakokouksia ja hakemuksiin tutustumista. Ei juuri muuta. Luulin että muutakin työtä on enemmän ja muista asioista (taidepolitiikasta, läänintaiteilijoista ym.) keskustellaan enemmän.

Alueelliset strategiaehdotukset eivät välttämättä vaikuta lopullisiin päätöksiin. Alueen ääni hukkuu matkalla.

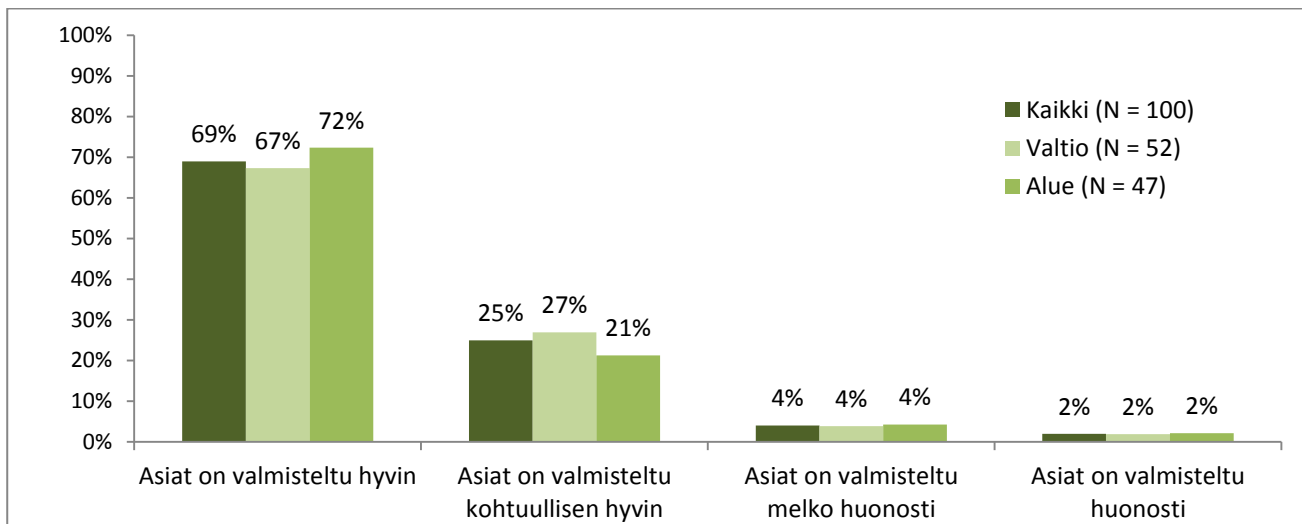
Jos ajattelet odotuksiasi toimikunta/lautakuntatyöstä, miten tyytyväinen/tyytymätön olet?

Enemmistö vastaajista oli odotuksiinsa nähden melko tyytyväisiä toimikunta/lautakuntakauteensa. Melko pettynöitä oli alle viidennes. Alueellisten toimikuntien vastaajista vain neljä prosenttia oli erittäin tyytyväisiä kun valtion toimikunnissa/lautakunnissa osuus oli viidennes. Tarkentavissa avovastauksissa (ks. liite 2, 50 vastaajaa) mainittiin tyytyväisyyden aiheena oma toimikunta/jaosto ja siellä käydyt keskustelut sekä hyvä yhteishenki. Tyytymättömyyttä aiheuttivat pienenevät määrärahat, jäsenten asiantuntemuksen vajaa käyttö, odotuksia suurempi työmäärä sekä sähköinen haku. Alueellisten vastaajien suurempaan tyytymättömyyteen oli annettujen täsmentävien avovastausten mukaan syynä resurssien pieneminen, kokousmäärien väheneminen ja se että toiminta keskittyi vain apurahapäätösten tekemiseen.

Tyytyväisyys toimikauteen oli kasvanut edelliseen kyselyyn verrattuna. Niiden osuus, jotka olivat odotuksiinsa nähden joko erittäin tai melko tyytyväisiä oli tuoreessa kyselyssä 79 prosenttia kun se vuonna 2014 oli 62 prosenttia. Erittäin pettynöiden määrä oli laskenut pariin henkilöön.

Miten mielestäsi kokousten valmistelu on toteutunut?

Vastaajien enemmistö (69 %) oli sitä mieltä, että Taiken toimielinten kokoukset on valmisteltu hyvin. Ainoastaan kaksi vastaajaa katsoi, että asiat oli ennen kokousta valmisteltu huonosti. Eroja alueellisten ja valtion vertaisarvioijien välillä ei käytännössä ollut.

Myös kokousten valmistelun osalta vastaajien tyytyväisyys oli kasvanut. Vuonna 2014 vastaajista 51 prosenttia oli sitä mieltä, että kokoukset on valmisteltu hyvin. Käsillä olevassa kyselyssä tällaisten vastaajien osuus oli kasvanut lähes 20 prosenttiyksikköä.

Avovastauksissa (ks. liite 2, 33 vastaajaa) mainittiin positiivisena seikkana asiantuntevat virkamiehet, miinuspuolella olivat suuren hakemusmäärän aiheuttamat käytännön ongelmat sekä liian myöhäinen valmistelu.

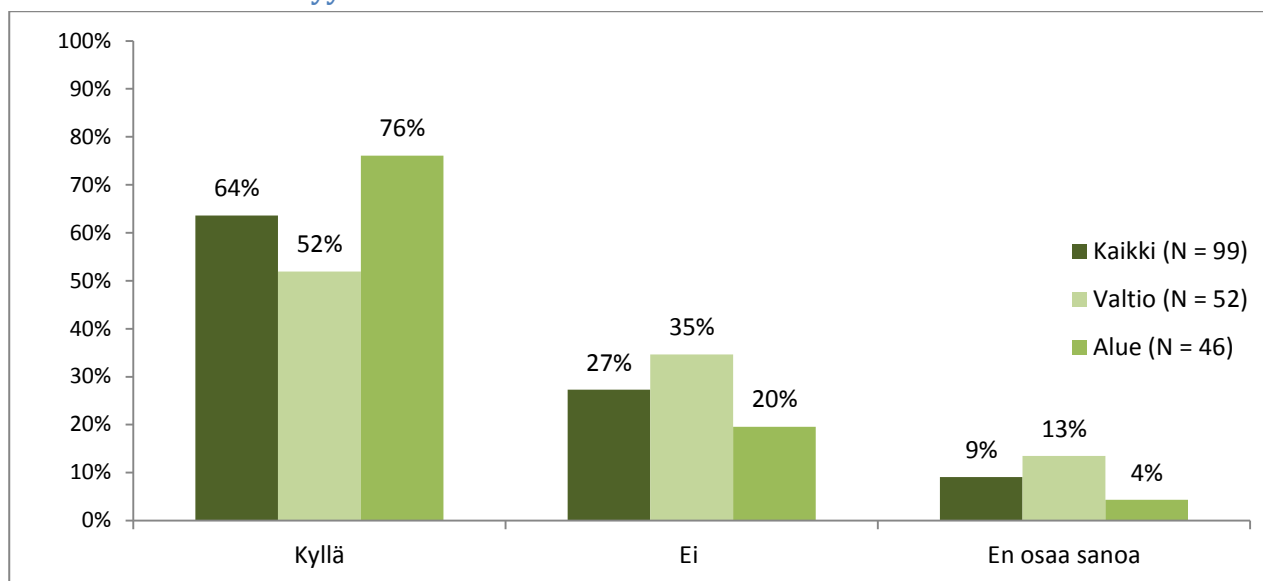
Ihan hyvin on valmisteltu, mutta tämän kaltaiseen toimikuntatyöhän tottumattomana olisin kaivannut hieman enemmän sisäänajoa ensimmäisen kevätkauden aikana.

Taiken henkilökunta on hyvin ajan tasalla ja auttavaista.

Millaista apurahahakemuksiin liittyvää tietoa kaipaavat päätöksenteon pohjaksi?

Hieman yli 60 vastaajaa vastasi tähän avokysymykseen. Heistä yli kolmannes piti käytettävissä olevaa tietoa riittävänä ja katsoi, että heillä asiantuntijoina tulee olla tieto tai heidän on se hankittava. Melkein puolet (45 %) vastaajista kaipasi kuitenkin lisätietoa. Osa näistä toiveista koski laajempia asiakokonaisuuksia kuten tietoa linjauksista ja apurahan myöntämisen kriteereistä. Osa toivoi hakijoihin liittyviä lisätietoja, erityisesti enemmän tietoa aiemmista apurahoista. Jotkut vastaajat esittivät hakijan toimittamaa tietoa koskevia toiveita ja jotkut toivoivat ylipäätään lisää aikaa hakemusten käsittelyyn sekä sähköiseen hakemiseen liittyvien ongelmien poistumista. Avovastaukset liitteessä 2.

Onko asioiden käsittelyyn varattu riittävästi aikaa?

Enemmistö vastaajista (64 %) piti asioiden käsittelyyn varattua aikaa riittävänä, mutta kuitenkin yli neljännes riittämättömänä. Osuudet ovat lähes samat kuin vuonna 2014 toteutetussa kyselyssä eli tilanne ei ole toimikuntien vaihtumisen myötä muuttunut. Erot alueellisten ja valtion vertaisarvioijien välillä olivat melko suuret. Valtion vastaajista yli kolmannes katsoi, ettei asioiden käsittelyyn ollut riittävästi aikaa. Alueiden vastaajista tällaisia oli viidennes. Vastaukset kuvastavat alueellisten toimikuntien pienempiä hakemusmääriä ja muutenkin vähentyneitä tehtäviä.

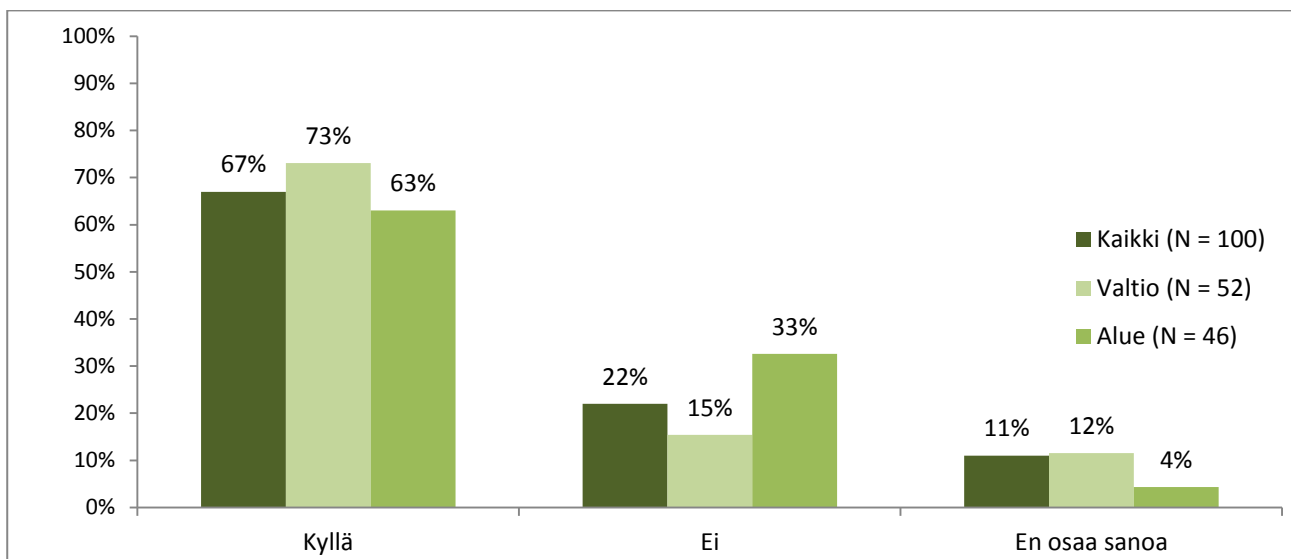
Asioiden käsittelylle varatun ajan riittävyyttä koskevat vastaukset olivat edelliseen kyselyyn verrattuna muuttuneet lähinnä valtion vertaisarvioijien osalta. Heistä vain noin puolet (52 %) katsoi, että aikaa oli riittävästi kun osuus vuonna 2014 oli 68 prosenttia. Niiden osuus, jotka katsoivat, ettei aikaa ollut riittävästi oli valtion vastaajien kohdalla kasvanut 25 prosentista 35 prosenttiin.

Osa vastaajista (38 henkilöä) täydensi vastaustaan muun muassa tuomalle esiin hakemusten lukemiseen käytettävän työmäärän – erityisesti suhteessa ”olemattomaan palkkioon”. Niin ikään toivottiin aikaa linjauksista ja myöntöperiaatteista käytävälle keskustelulle. Erityisesti visuaalisia aloja edustavat vastaajat toivat esiin sähköisen järjestelmän, joka on lisännyt hakemuksiin tutustumiseen käytettävää aikaa – ei suinkaan vähentänyt. Toisaalta muita aloja edustavan vertaisarvioijan mukaan aikaa on riittävästi ja varsinkin sitten kun sähköinen järjestelmä toimii kaikilta osin. Mainittiin myös että pitkät kokoukset ja niiden aikana tehtävät korjaukset päätöksiin tekevät asioiden käsittelyn välillä kaoottiseksi. Vastaajat ottivat esiin myös hakijan kannalta ongelmallisen hitaan päätöksenteon. Kaikki avovastaukset liitteessä 2.

Toimikunnassamme on ollut useita valtavia kokonaisuuksia luettavana samalla kertaa. Mikään järkävä aika ei riitä jos haluaa oikeasti paneutua hakemuksiin kunnolla.

Ylipitkiltä kokouksilta ja muulta hallinnolliselta hortoilulta voisi säästyä, jos puheenjohtajien ja esittelijöiden yhteistyölle löytyisi lisää aikaa.

Onko toimikunnallasi/jaostollasi/lautakunnallasi ollut mahdollisuus pitää riittävästi kokouksia?

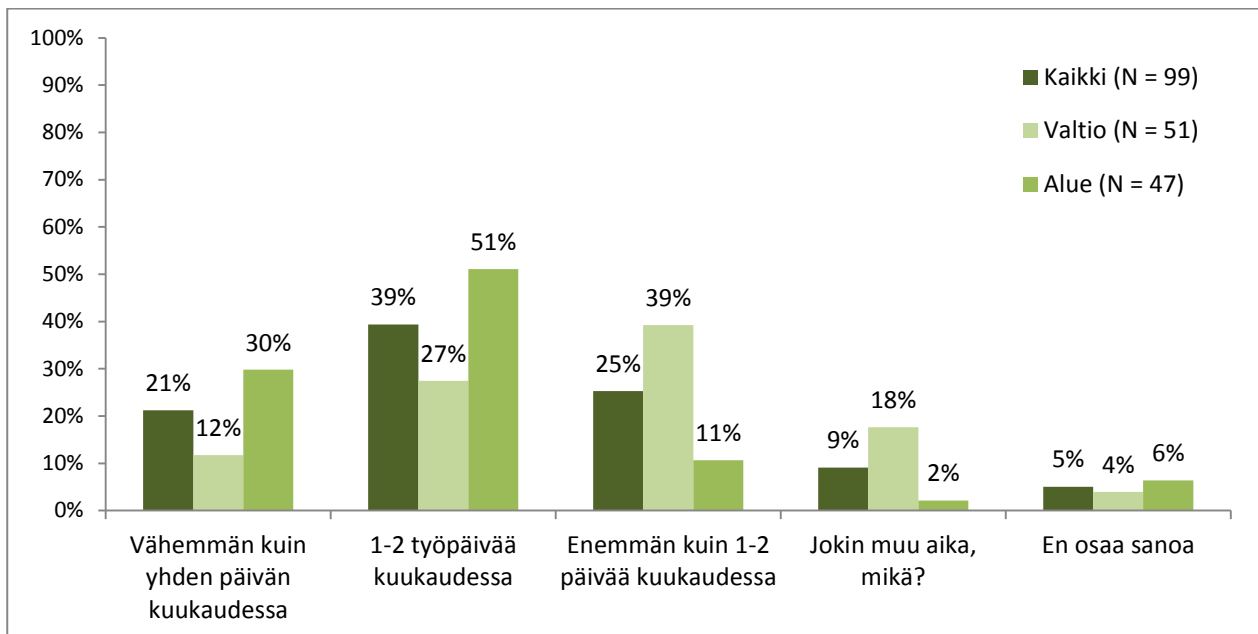
Vastaajien enemmistö (67 %) oli sitä mieltä, että kokouksia oli voitu pitää riittävästi. Valtion ja alueiden vastaajien välillä oli eroja, sillä alueellisista vastaajista peräti kolmannes oli sitä mieltä, että kokouksia ei

ollut ollut riittävästi. Vastaukset eivät siis selvästikään liity siihen, kuinka paljon käsiteltäviä asioita toimielimellä on, vaan pikemminkin siihen, että toimikunnalla toivottaisiin olevan enemmän käsiteltäviä asioita (so. päätösvaltaa). ”Noin neljä kokousta vuodessa ei tunnu riittävältä”, totesi eräs alueellisen toimikunnan vastaaja.

Molempien kyselyjen mukaan toimikunnilla on vastaajien mielestä ollut mahdollisuus pitää riittävästi kokouksia. ”Kyllä” -vastaajien määrä oli lievästi noussut (62 % → 65 %) mutta toisaalta niin oli myös sellaisten osuus, jotka eivät osanneet sanoa (7 % → 11 %). Erot edellisen ja nykyisen kyselyn välillä ovat kuitenkin äärimmäisen pieniä.

Avovastauksissa (kaikkiaan 29 henkilöä) todettiin muun muassa, että kokouksia oli riittävästi annettuihin tehtäviin nähden, mutta tehtäviä – esimerkiksi strategiatyöhön liittyviä – olisi voinut olla enemmän. Monet totesivat myös, että ohjeistus kokousmäärien vähentämisestä oli lisännyt kiirettä asioiden käsittelyssä.

Kuinka monta työpäivää keskimäärin kuukaudessa olet käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön varsinaisten kokousten lisäksi?

Suurin osuus (lähes 40 %) vastaajista oli käyttänyt toimikuntatyöhön kokousten lisäksi 1 – 2 työpäivää kuukaudessa. Kaiken kaikkiaan yli puolet (64 %) oli käyttänyt toimikunta/lautakuntatyöhön joko 1 – 2 päivää tai sitä enemmän. Sellaisia, jotka olivat käyttäneet toimikuntatyöskentelyyn alle yhden päivän kuukaudessa, oli noin viidennes. Niitä, jotka käyttivät toimikuntatyöhön enemmän kuin 1 – 2 päivää kuukaudessa oli valtion toimikuntien/lautakuntien vastaajissa lähes 40 prosenttia ja alueellisten toimikuntien vastaajissa kymmenesosa. Työmäärä vertaisarviointielimissä ei siis näyttäisi olevan aivan tasapainossa.

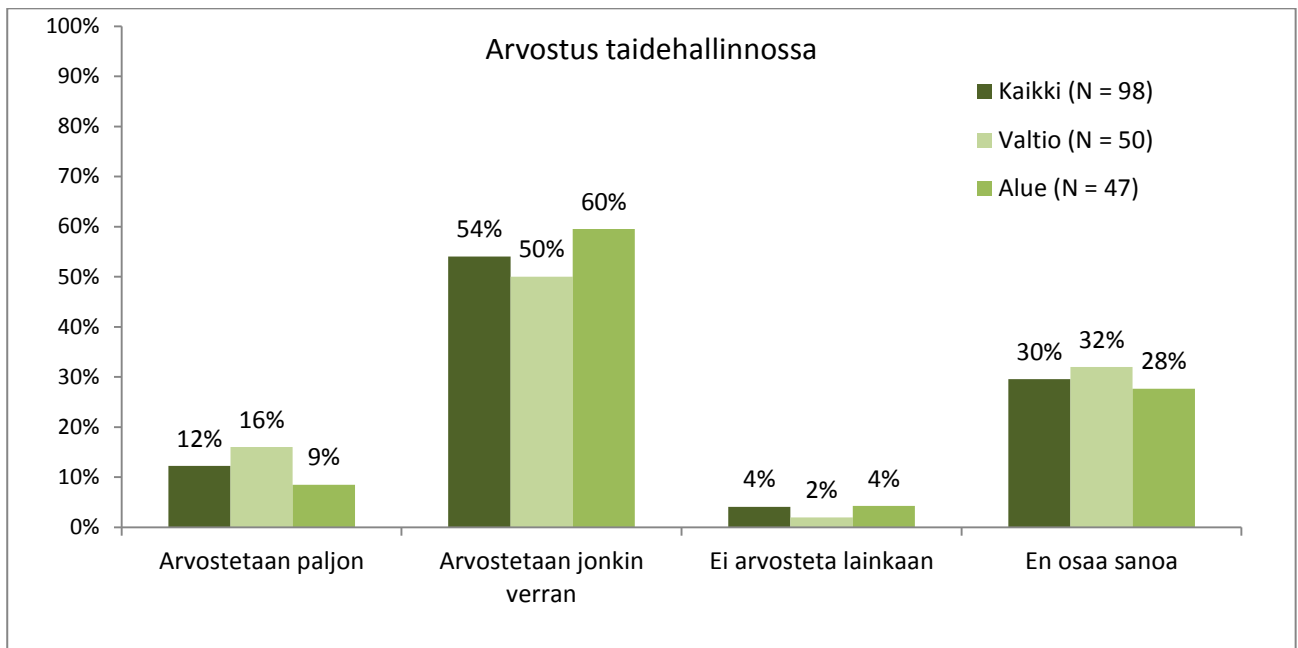
Noin kymmenesosa vastaajista oli valinnut vaihtoehdon ”jokin muu aika”. Näissä mainittiin työpäiviä 1 – 7 välillä, ympärivuorokautinen työ tai yleisesti se, että kokousten lähestyessä menee paljon aikaa.

Avovastauksissa (liite 2) todettiin muun muassa, että työpäivät kasaantuvat pääasiassa hakemusten käsitteilyä edeltävään aikaan. ”Uskomaton määrä on luettavaa”, totesi eräs vastaaja.

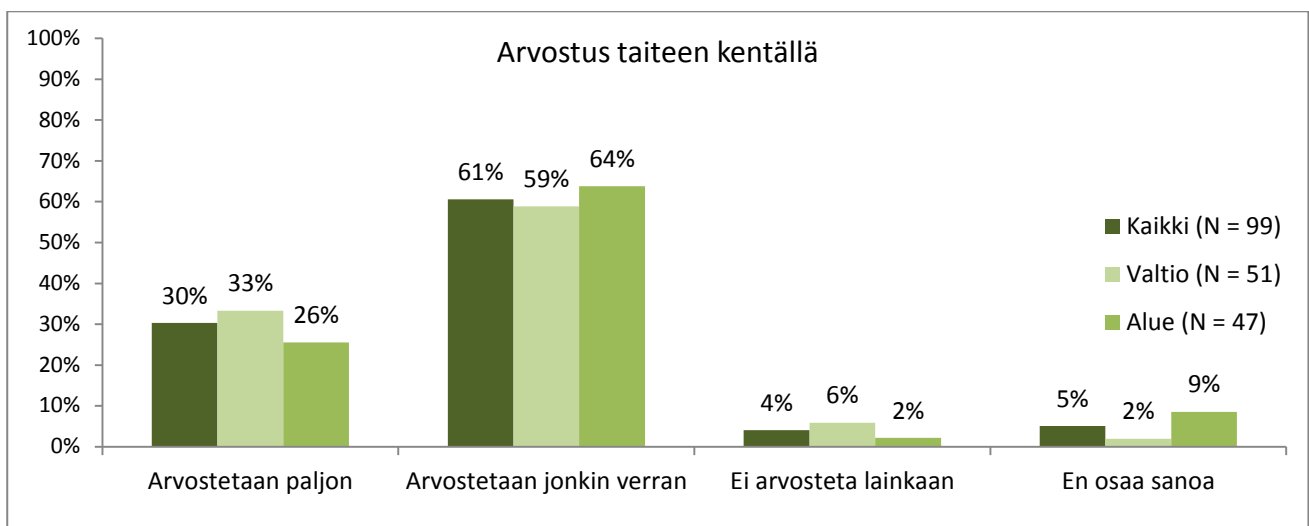
Toimikuntatyöhön käytettyä työaikaa vertailtaessa käy ilmi, että työajan käyttö on lisääntynyt. Niiden osuus, jotka ilmoittivat käyttävänsä vertaisarviointityöhön enemmän kuin 1–2 työpäivää kuukaudessa, oli lisääntynyt 17 prosentista 25 prosenttiin. Kasvua oli ollut erityisesti valtion vertaisarvioijien keskuudessa (21 % → 39 %).

Miten koet toimikunta/lautakuntatyön arvostuksen?

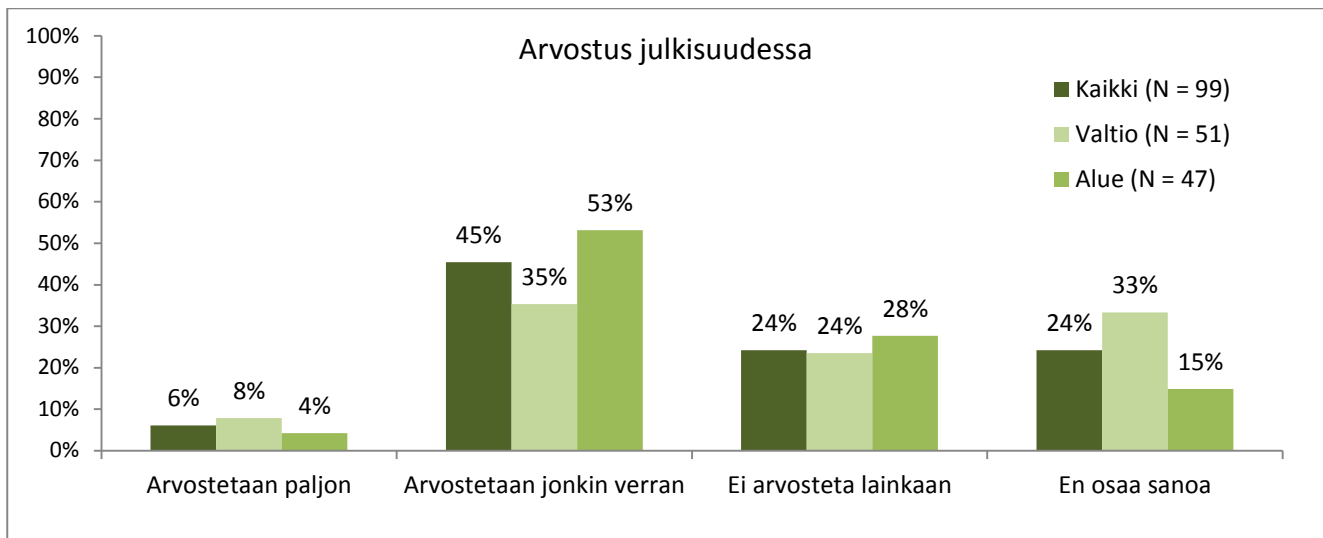
Toimikunnan/lautakunnan jäsenten näkemyksiä työn arvostuksesta kysyttiin kysymyksellä, jossa oli eritelty arvostus taidehallinnossa, taiteen kentällä (kollegat) sekä julkisuudessa.

Valtion ja alueiden vastauksissa oli jonkin verran eroa kysyttäessä arvostusta taidehallinnossa. Alueellisista vertaisarviointijista alle kymmenesosa oli sitä mieltä, että työtä arvostetaan taidehallinnossa paljon. Kaikkien vastaajien kohdalla en osaa sanoa -vastausten määrä on yllättävän korkea. Tämä saattaa johtua kysymyksen yleisluontoisesta muotoilusta, vastaajat eivät ehkä ole osanneet mieltää, mitä taidehallinnolla tarkoitetaan.

Arvostusta taiteen kentällä on vastaajien mielestä enemmän kuin taidehallinnossa tai julkisuudessa. Noin kolmannes vastaajista oli sitä mieltä, että toimikuntien ja lautakuntien työtä arvostetaan taiteen kentällä paljon. Vain muutama vastaaja oli sitä mieltä, ettei kyseistä työtä arvosteta lainkaan.

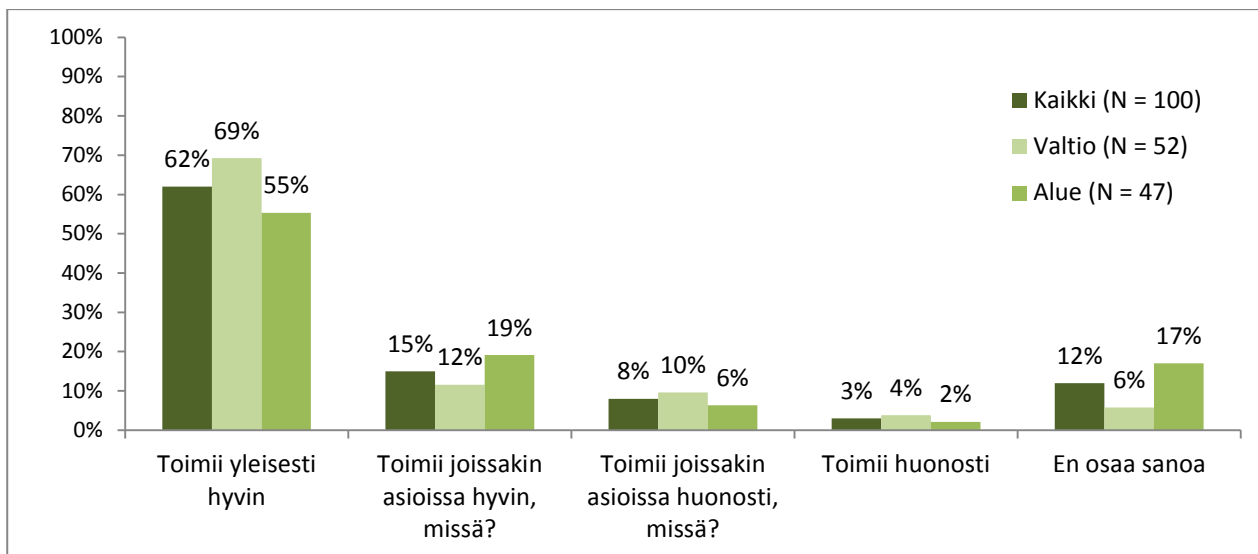

Valtion ja alueellisten toimikuntien välillä oli suurin ero kysyttäessä toimikuntatyön arvostusta julkisuudessa. Alueellisten toimikuntien jäsenistä yli puolet oli sitä mieltä, että julkisuudessa toimikuntatyötä arvostetaan jonkin verran, mutta valtion toimikuntien ja lautakuntien edustajissa tällaisia oli vain kolmannes. Alueellistenkin osalta kokemus arvostuksesta oli laskenut edelliseen (2014) kyselyyn nähden. Niitä, joiden mielestä julkisuudessa ei arvosteta tätä työtä lainkaan oli noin neljännes vastaajista. Vastaajissa oli myös erityisen paljon sellaisia, jotka eivät osanneet ottaa asiaan kantaa, erityisesti valtion taidetoimikuntien/lautakuntien jäsenissä (kolmannes).

Avovastauksissa (liite 2) tuotiin esiin muun muassa, että Taiken apurahoja ei tunneta ja niiden arvostus on laskenut. Myöskään taidehallinnossa ei koettu arvostuksen näkyvän konkreettisesti tai edes juhlapuheina, kuten eräs vastaaja totesi. Toisaalta todettiin myös, ettei arvostusta erityisesti kaivata, eikä vertaisarviointityötä tehdä sen vuoksi.

Edelliseen, vuoden 2014 kyselyyn, verrattuna taidehallinnossa saatu arvostus oli vastaajien mielestä lievästi laskenut. Edellisessä kyselyssä 70 prosenttia oli sitä mieltä, että työtä arvostetaan taidehallinnossa paljon tai jonkin verran, tällä kertaa osuus oli 66 prosenttia. Sen sijaan ”en osaa sanoa” vaihtoehdon määrä oli kasvanut aiemmasta 16 prosentista 30 prosenttiin. Vastaajien mielestä arvostus taiteen kentällä oli pysynyt jotakuinkin samana kuin vuoden 2014 kyselyssä. Tosin niiden osuus, joiden mielestä vertaisarviointityötä arvostetaan paljon, oli jonkin verran laskenut (37 % → 30 %). Arvostus julkisuudessa oli myös lievästi laskenut tämän kyselyn mukaan. Niiden osuus, jotka olivat sitä mieltä että työtä arvostetaan julkisuudessa paljon tai jonkin verran, oli laskenut lievästi (58 % → 51 %). Vastaavasti niiden osuus jotka katsoivat, ettei työtä arvosteta lainkaan, oli lievästi noussut (17 % → 24 %).

Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja Taiken virkamiesten välillä toimii?

Vuorovaikutus Taiken virkamiesten ja vertaisarvioijien välillä toimii vastausten mukaan yleisesti hyvin. Tätä mieltä oli yli 60 prosenttia vastaajista, valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenet olivat vuorovaikutukseen tyytyväisempiä (69 %) kuin alueelliset vertaisarvioijat (55 %). Alueellisissa vastaajissa oli lähes viidennes sellaisia, jotka eivät osanneet sanoa miten vuorovaikutus toimii.

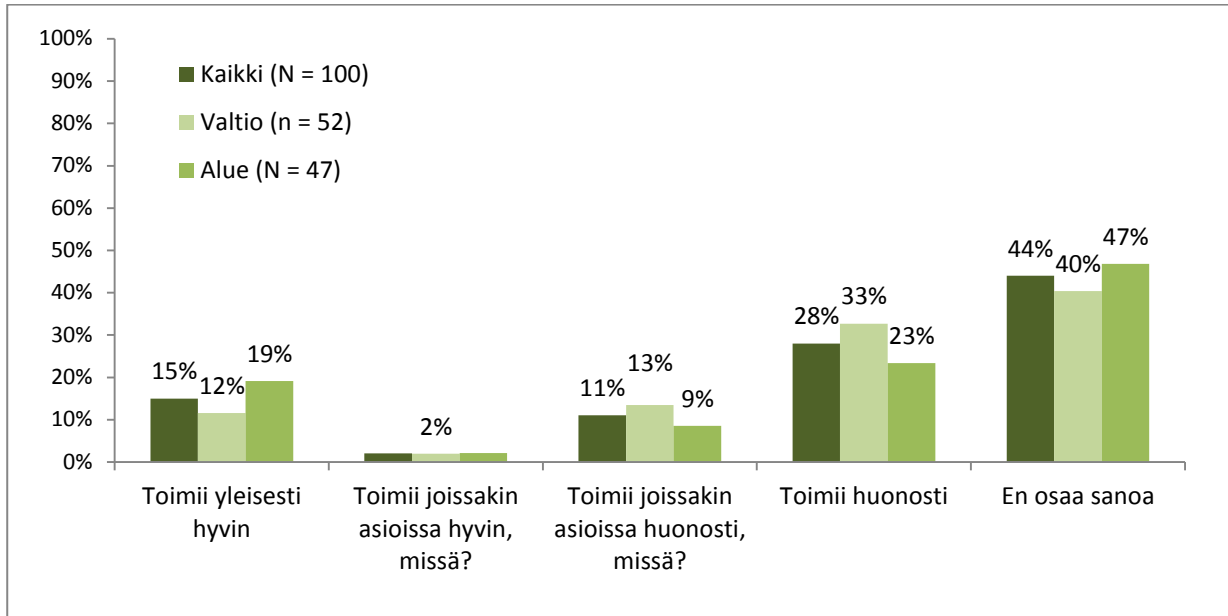
Tyytyväisiä oltiin erityisesti vuorovaikutukseen esittelijän kanssa. Tyytymättömyyttä aiheutti muun muassa tiedonkulku.

Esittelijä ja NN [suunnittelija] ovat todellisia uurastajia, hyvin avuliaita ja perehtyneitä.

Tiedottamisen kanssa tökki pahasti.

Taike ei tunne tarpeeksi taiteen kenttää.

Miten mielestäsi vuorovaikutus toimikuntien/lautakuntien ja Taideneuvoston välillä toimii?

Lähes puolet (44 %, alueellisista 47 %) vastaajista ei osaa sanoa, toimiiko vuorovaikutus Taideneuvoston kanssa hyvin vai huonosti. Tulos osoittaa, että vertaisarvioijien ja Taideneuvoston välillä ei ole kommunikointia edes siinä määrin, että osattaisiin arvioida kuinka se toimii.

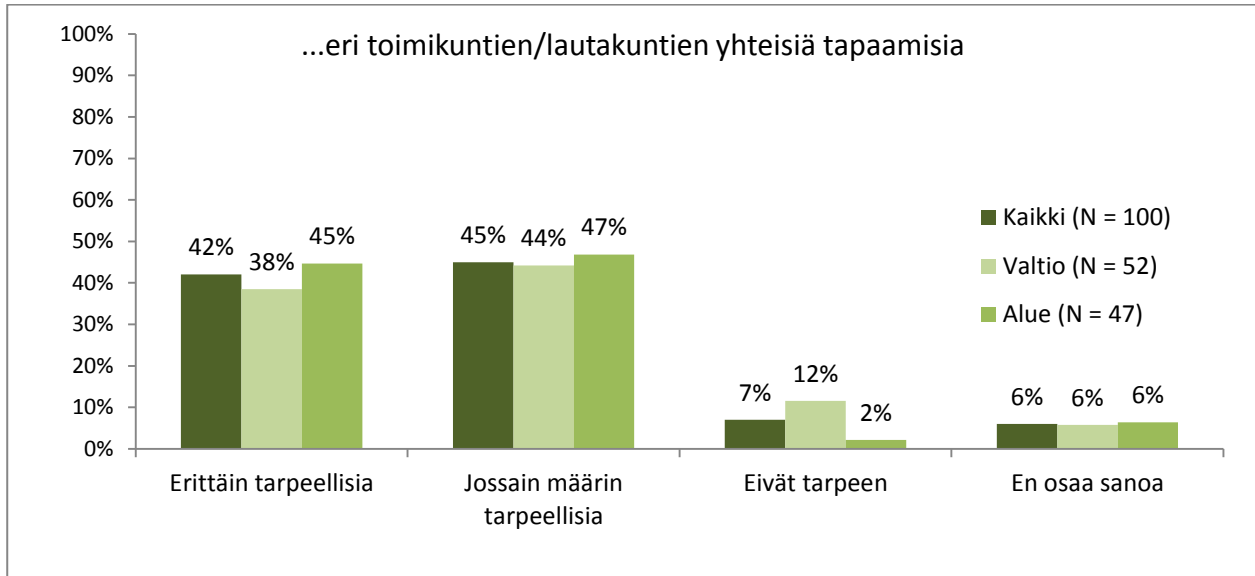
Kaksi henkilöä oli valinnut vaihtoehdon ”toimii joissakin asioissa hyvin”, mutta he eivät perustelleet asiaa tarkemmin.

Ne, joiden mielestä vuorovaikutus toimi huonosti joissakin asioissa, toistivat oikeastaan vain sen, ettei vuorovaikutusta ole juuri ollut.

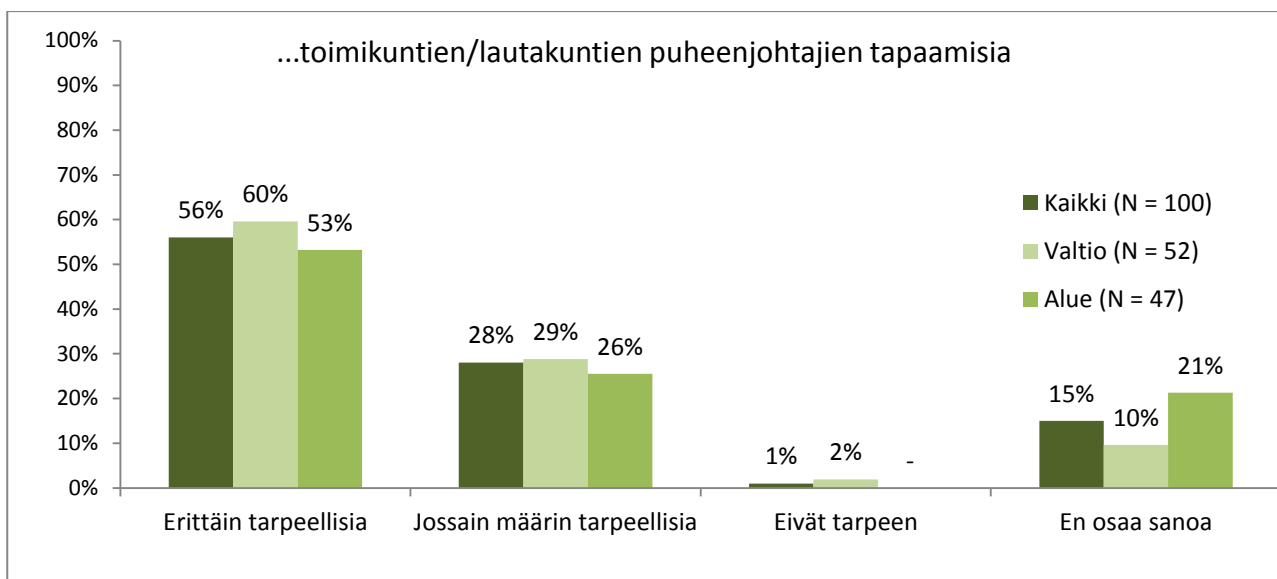
Eipä juuri kommunikointia.
Lisää avoimuutta ja informaatiota.

Yhteydenpito on lähes olematonta yhtä järjestettyä tapaamista lukuun ottamatta.

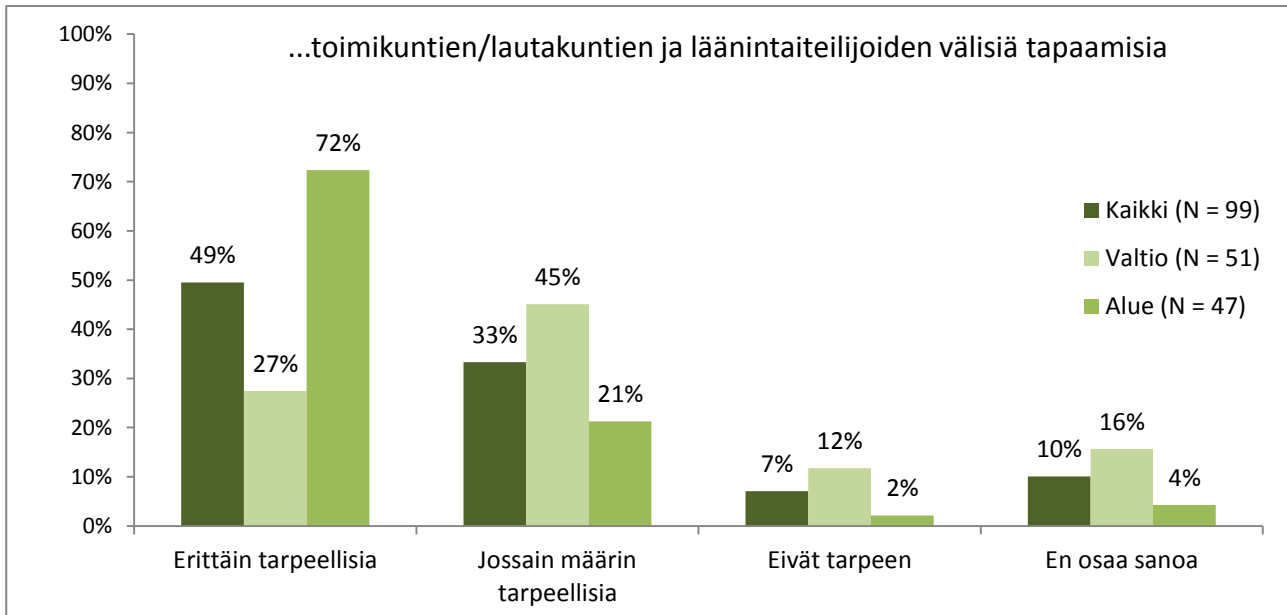
Miten tarpeellisena pidät....?

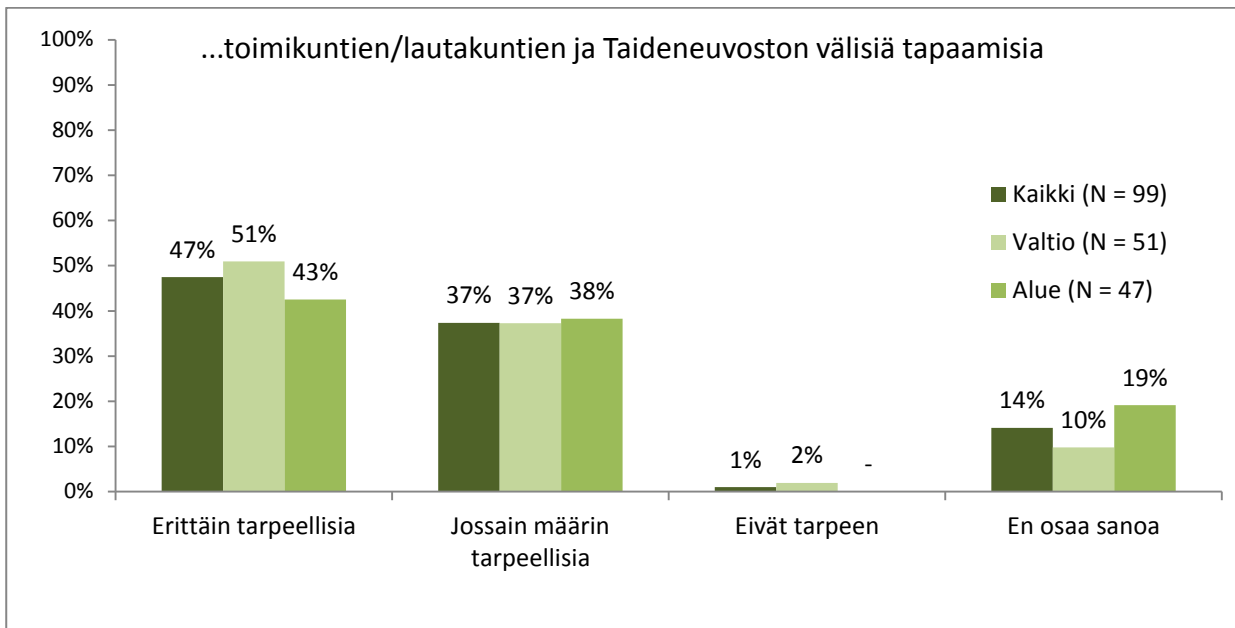
Enemmistö vastaajista (87 %) piti toimikuntien/lautakuntien välisiä yhteisiä tapaamisia joko erittäin tai ainakin jossain määrin tarpeellisena. Valtion vastaajissa oli runsas kymmenesosa sellaisia, jotka eivät pitäneet näitä lainkaan tarpeellisina.

Enemmistö vastaajista (yli 80 %) piti toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien välisiä tapaamisia erittäin tai jossain määrin tarpeellisena. Vain yksi vastaaja oli sitä mieltä, että nämä eivät ole tarpeen. Valtion vertaisarvioijat pitivät tapaamisia aavistuksen tarpeellisempina kuin alueelliset. Alueellisissa vertaisarvioijissa taas oli enemmän sellaisia, jotka eivät osanneet sanoa mielipidettään.

Enemmistö (yli 80 %) piti erittäin tai jossain määrin tarpeellisena toimikuntien ja läänintaiteilijoiden välisiä tapaamisia. Näiden tapaamisten tarpeellisuudesta alueellisten ja valtion vertaisarvioijien välillä oli hyvin selkeä ero. Alueellisista vastaajista vain yksi oli sitä mieltä, etteivät läänintaiteilijoiden tapaamiset ole tarpeen.

Taideneuvoston ja toimikuntien/lautakuntien välisiä tapaamisia kannatettiin lähes yhtä laajasti kuin toimikuntien välisiäkin tapaamisia. Tosin melko suuri osuus varsinkin alueellisista vastaajista (viidennes) ei osannut ottaa kantaa näiden tarpeellisuuteen. Vain yksi vastaaja ei pitänyt tällaisia tapaamisia tarpeellisina.

Kysymys Taiken eri toimijoiden välisistä tapaamisista oli käsillä olevassa kyselyssä muotoiltu hieman toisin kuin vuonna 2014. Tuolloin kysyttiin ”Pidätkö tarpeellisena?” (Kyllä/Ei). Nyt käsillä olevassa kyselyssä oli asteikko ”erittäin tarpeellinen” – ”ei lainkaan tarpeellinen”. Vertailussa on käytetty ”kyllä”-vastauksia sekä niitä, jotka vastasivat ”erittäin/jossain määrin tarpeellisia”. Toimikuntien/lautakuntien yhteisten tapaamisten tarve oli kasvanut aiemman kyselyn 75 prosentista nykyiseen 87 prosenttiin. Samanaikaisesti ”En osaa

sanoa” -vaihtoehdon valinneiden osuus oli pudonnut noin viidenneksestä alle kymmeneen prosenttiin. Niin ikään näkemys siitä, että toimikuntien/lautakuntien puheenjohtajien yhteisiä tapaamisia tarvitaan, oli lievästi vahvistunut (78 % → 84 %). Näiden osalta kuitenkin ”en osaa sanoa” -vaihtoehdon valinneiden määrä oli edelleen melko suuri (15 %, alueiden vastaajien joukossa peräti viidennes). Myös tarve toimikuntien ja läänintaiteilijoiden välisiin tapaamisiin oli lisääntynyt (72 % → 82 %) ja epävarmojen (”en osaa sanoa”) vähentynyt. Toimikuntien ja taideneuvoston välisiä tapaamisia pidettiin niin ikään tarpeellisena ja tarve oli myös tässä suhteessa kasvanut (74 % → 84 %). ”En osaa sanoa” vaihtoehdon valinneiden osuus oli kuitenkin edelleen kohtuullisen suuri, 15 prosenttia kaikkiaan ja valtion vertaisarvioijien keskuudessa noin viidennes eli sama kuin edellisessä kyselyssä.

Mitä asioita yllä mainituissa tapaamisissa tulisi mielestäsi käsitellä?

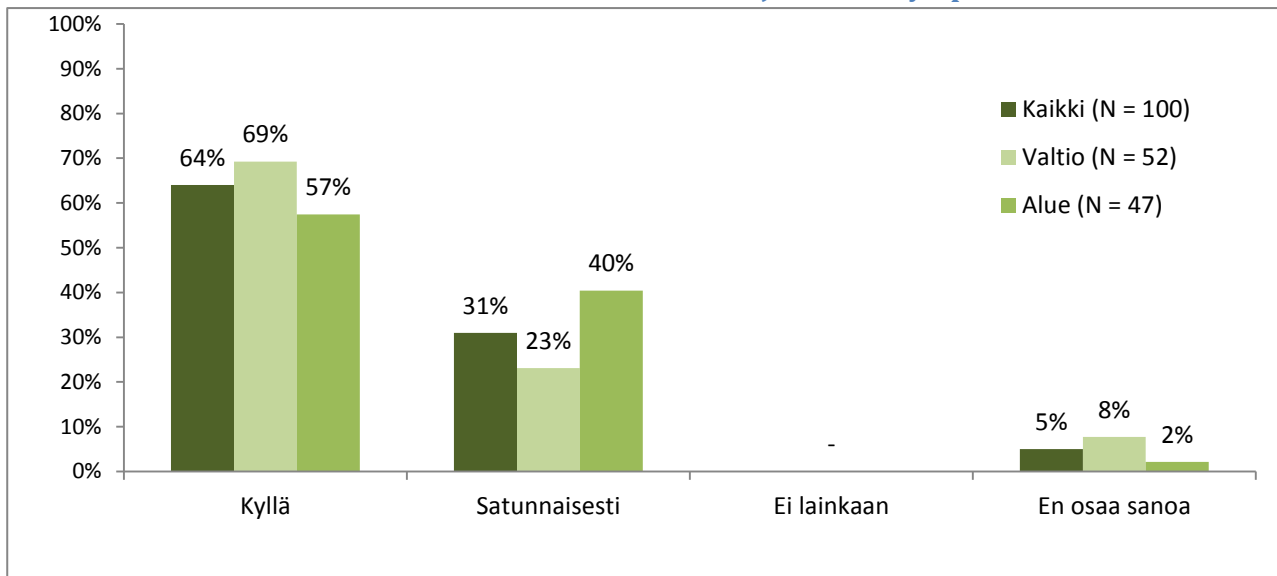
Avokysymykseen vastasi 59 vastaajaa. Vastauksissa nostettiin esiin ennen kaikkea yhteiset käytännön linjaukset esimerkiksi apurahan jaon suhteen, ajankohtaiset asiat sekä laajemmat taidepoliittiset kysymykset. Viimeksi mainittuja olivat niin taiteen kentän tila, taiteilijoiden asema, taiderahoituksen tilanne jne. Ylipäänsä kokemusten ja näkemysten vaihtoa pidettiin tärkeänä.

Emme kuule käytännössä lainkaan niistä asioista, joihin Taideneuvosto ottaa kantaa. Blogi on riittämätön ja jähmeä väline tähän.

Olisi tärkeää päästä vertailemaan eri puolilla Suomea työskentelevien taidetoimikuntien ajatuksia ja linjauksia. Mahdolliset yhteistoiminnat voisivat nousta esiin

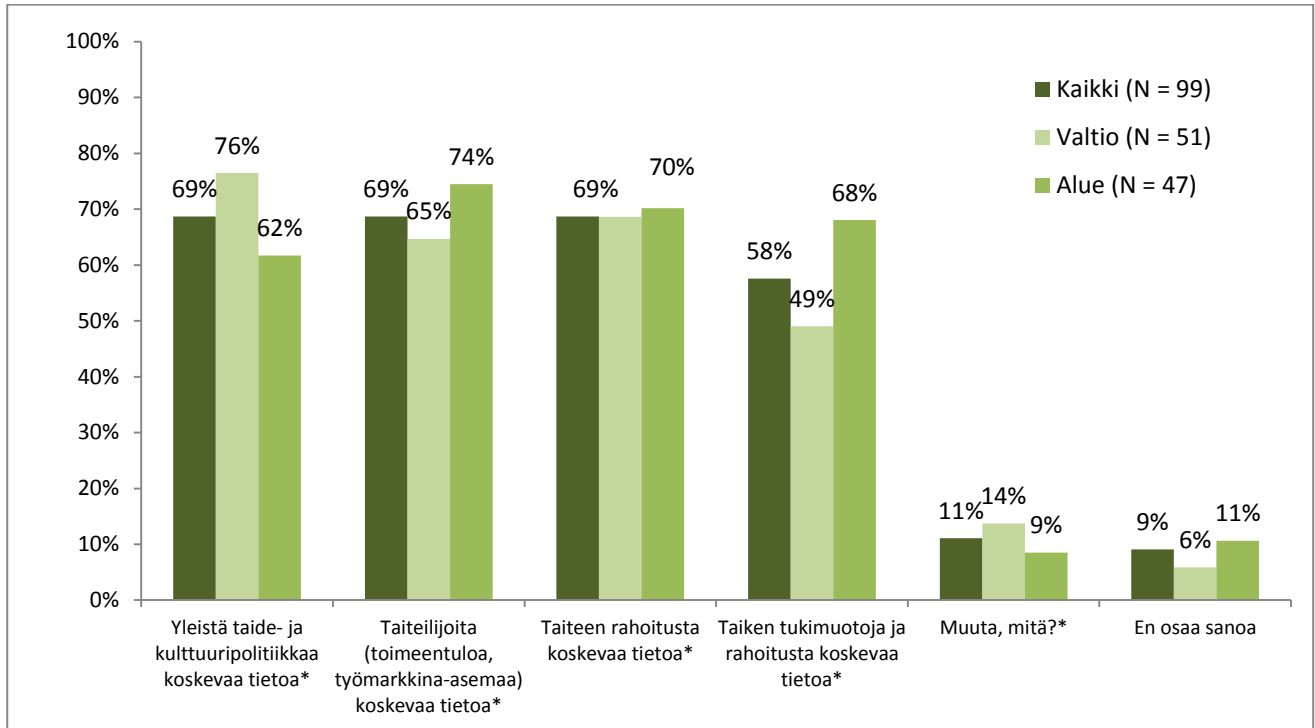
Tiedontuotanto

Tuottaako Taike mielestäsi tietoa taiteen rahoituksesta ja toimintaympäristöstä?

Vastaajien enemmistö on sitä mieltä, että Taika tuottaa tietoa taiteen rahoituksesta ja toimintaympäristöstä. Kolmanneksen mielestä tietoa tuotetaan satunnaisesti. Kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, ettei tietoa tuoteta lainkaan, muutama ei osannut sanoa.

Millaista tietoa kaipaisit?

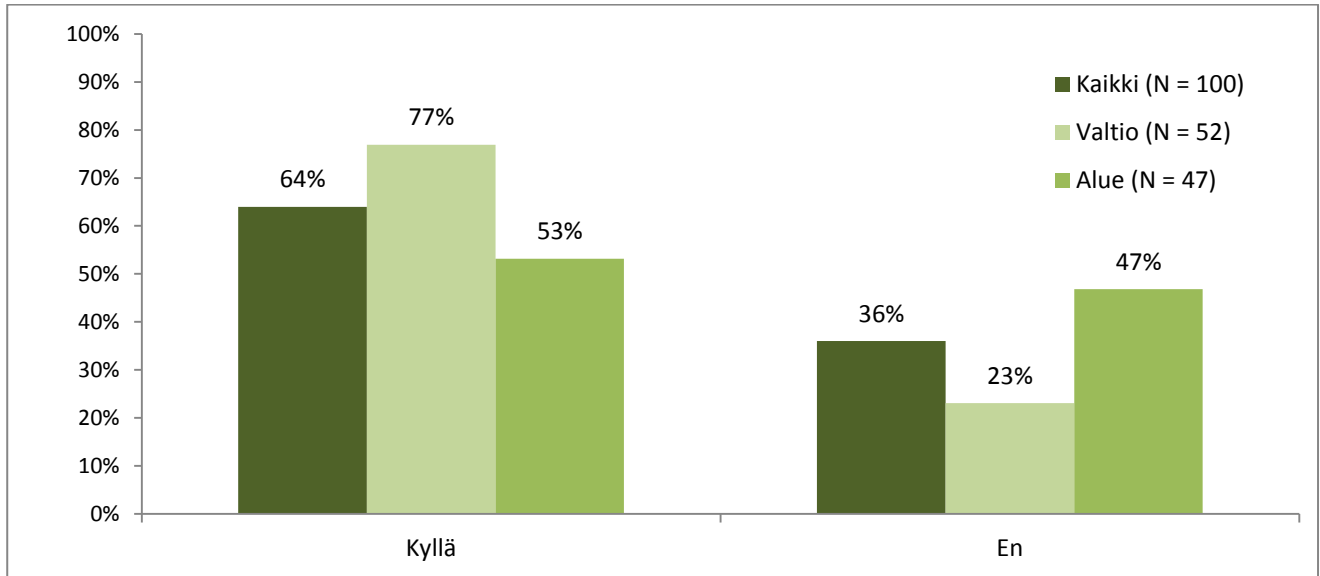
*Prosenttien summa ei ole 100, sillä vastaajat saattoivat valita useita vaihtoehtoja

Eryteisesti kaivattiin yleistä taide- ja kulttuuripolitiikkaa, taiteilijoiden asemaa sekä taiteen rahoitusta koskevaa tietoa. Valtion vertaisarvioijat olivat kiinnostuneempia yleisestä taide- ja kulttuuripolitiikasta ja alueelliset vertaisarvioijat taas taiteilijoista ja taiteen rahoituksesta sekä Taiken tukimuodoista huomattavasti valtion kollegojaan enemmän. Vuonna 2015 toteutettu Taiteen ja kulttuurin barometri (ks. www.Taike.fi/julkaisut) osoitti, että vertaisarvioijien tietämys yleisistä taidepoliittisista kysymyksistä oli ohut. Tämä kysely osoittaa, että ainakin tietoa halutaan.

Muuta tietoa kaipaavat mainitsivat muun muassa tilastotiedon taiteilijoiden määrästä, tulevaisuutta koskevat arviot ja tietoa taiteen rahoituksen kokonaistilanteesta.

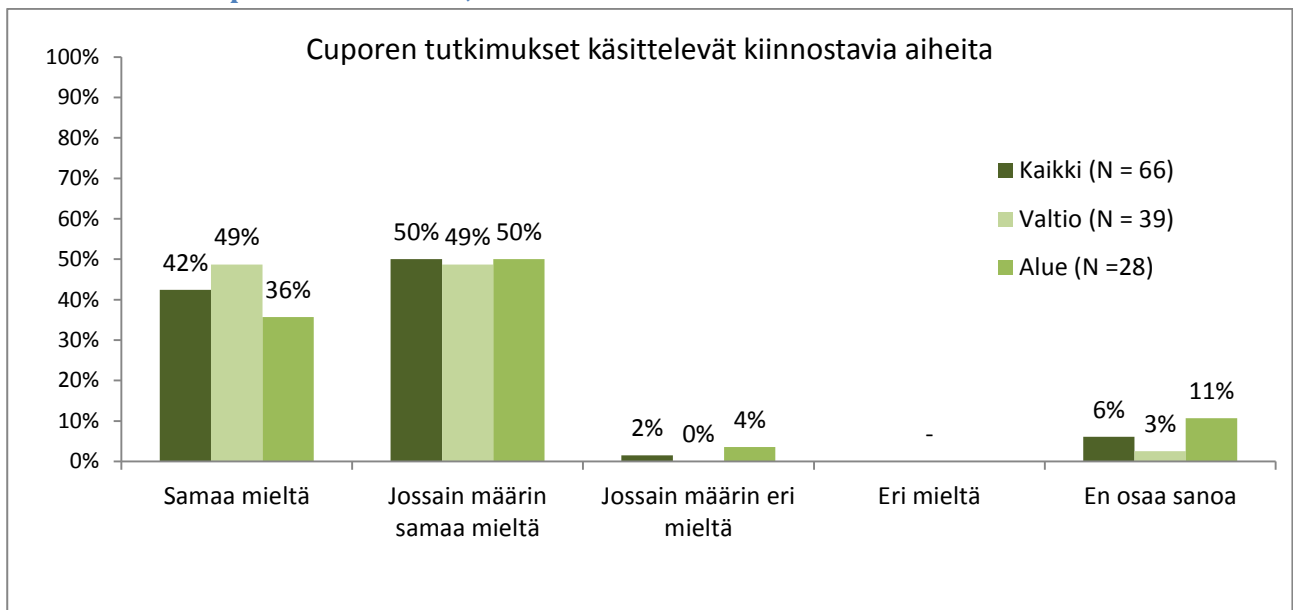
Lisäkysymykseen saaduista vastauksista kävi ilmi, että tiedontuotanto ja tiedotus ovat joillakin vastaajilla sekoittuneet, sillä vastauksissa toivottiin tietoa mm. sirkustaiteilijoiden apurahoista, Taikessa valmistelussa olevista asioista jne.

Tunnetko Cuporen (Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö) tekemää tutkimusta?

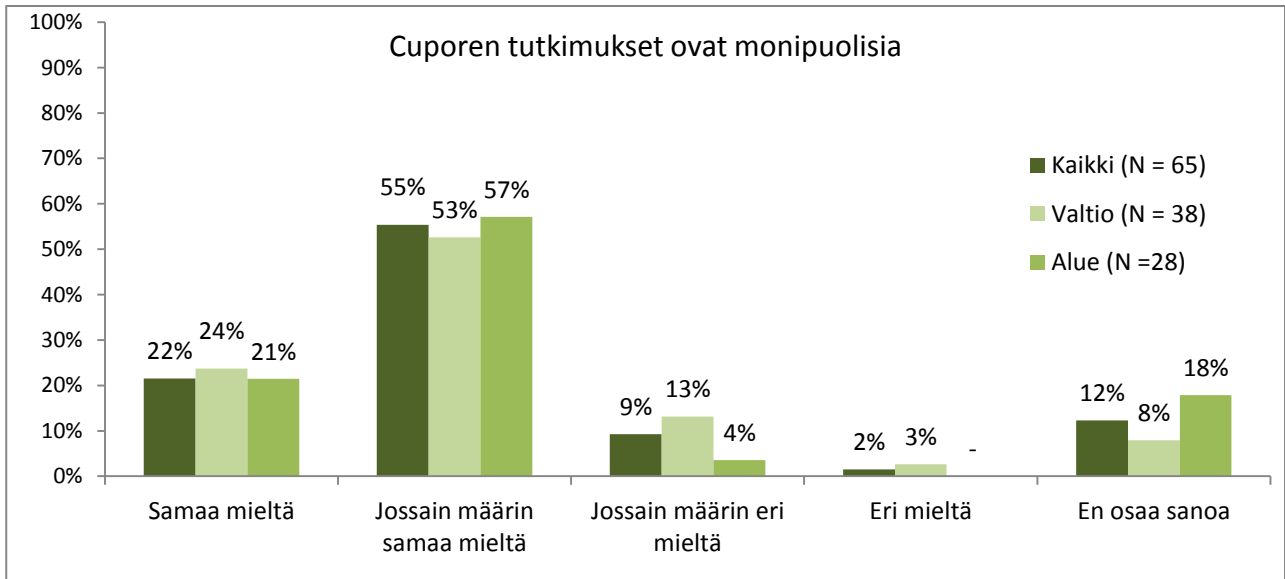

Cuporen tutkimusten tunnettuus on vastaajien keskuudessa hyvä, sillä enemmistö (64 %) kertoo tuntevan-
sa sitä. Valtion vertaisarvioijien keskuudessa tilanne on vielä parempi, sillä heistä kolme neljästä tuntee
Cuporen tutkimustyötä. Tämän kysymyksen kohdalla muutos edelliseen kyselyyn (2014) on ollut kaikkein
suurin. Tuolloin ainoastaan kolmannes tunsii Cuporen toimintaa.

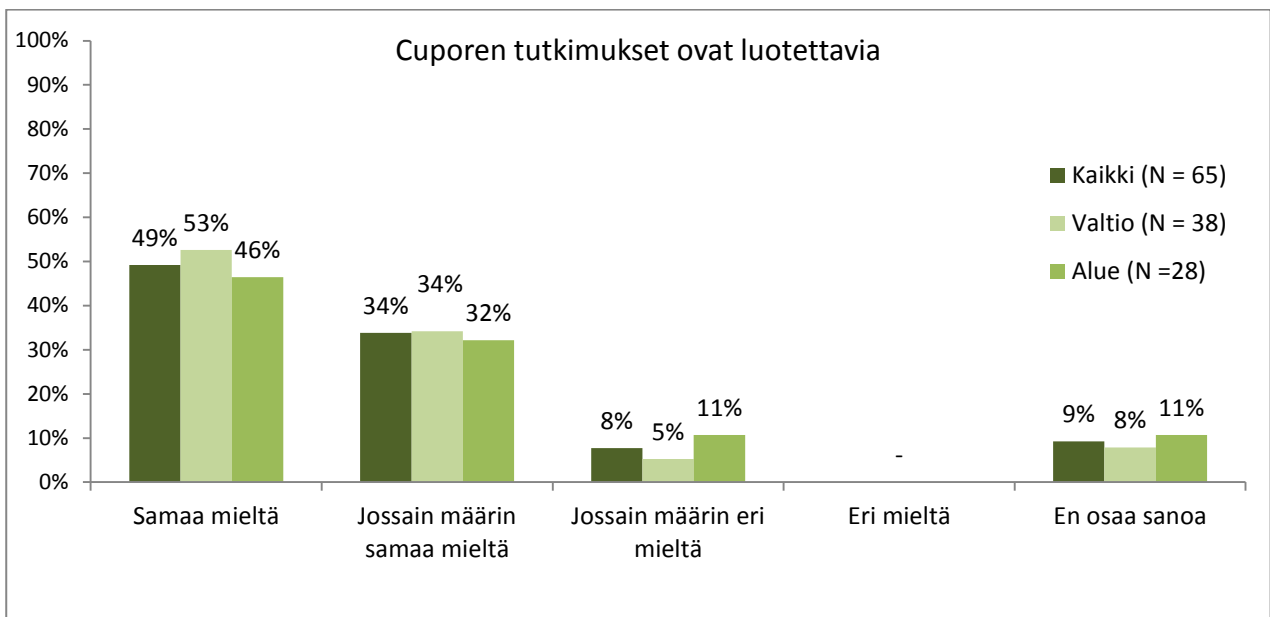
Mikäli tunnet Cuporen tutkimusta, miten arvioisit sitä?

Cuporen tutkimusta arvioi ainoastaan hieman yli puolet kaikista vastaajista (N = 66) eli lähinnä ne, jotka sitä
tunsivat. Heistä lähes kaikki olivat samaa tai jossain määrin samaa mieltä sen väittämän kanssa, että Cupo-
ren tutkimukset käsittelevät kiinnostavia aiheita. Kukaan ei ollut tästä eri mieltä.

Niin ikään enemmistö kysymykseen vastanneista on samaa mieltä tai jossain määrin samaa mieltä (77 %) siitä, että Cuporen tutkimukset ovat monipuolisia. Alueiden ja valtion välillä oli melko suuri ero ”jossain määrin eri mieltä” ja ”en osaa sanoa” -vaihtoehtojen osalta.

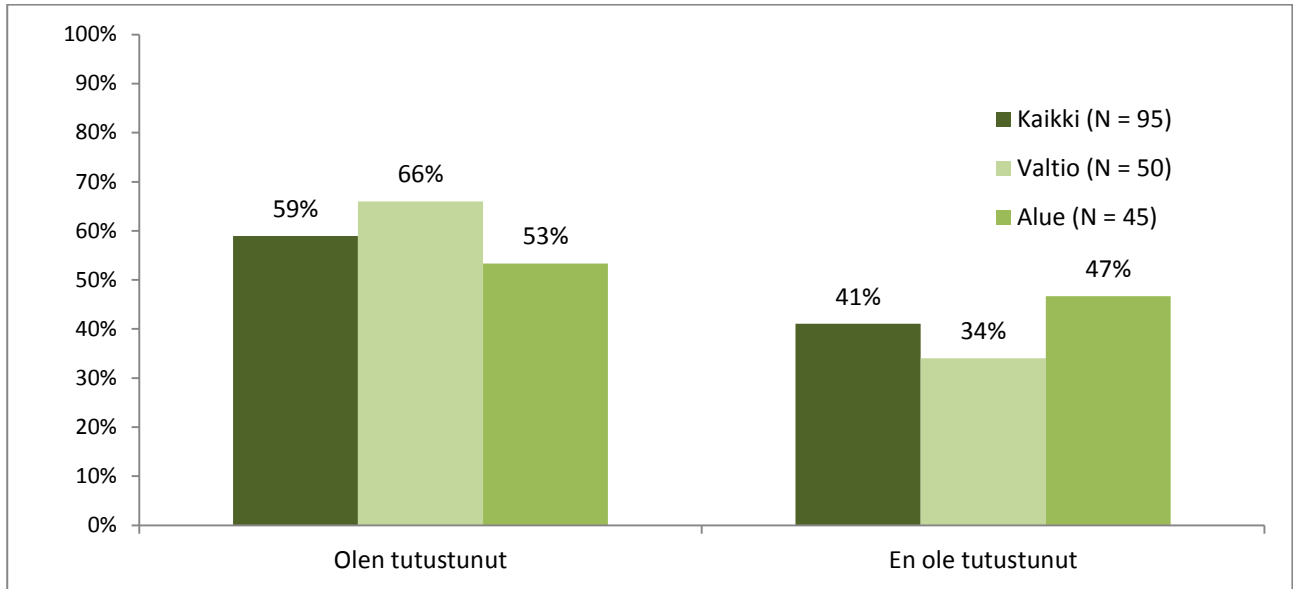

Cuporen tutkimuksia pidetään Taiken vertaisarvioijien keskuudessa myös luotettavina. Kukaan ei ollut eri mieltä tämän väittämän kanssa ja jossain määrin eri mieltä olleiden osuudet olivat hyvin pieniä.

Tarvitaan olemassa olevien ja tekijöiden tulevaisuudessa toivomien, taiteen tuotantorakenteiden päivitetty kartoitus, selvitys rahoitusmallien uudistamisen tueksi. Taiteen alan tutkijoita, myös taiteellisia tutkijoita tulisi käyttää asiantuntijoina nykyistä enemmän.

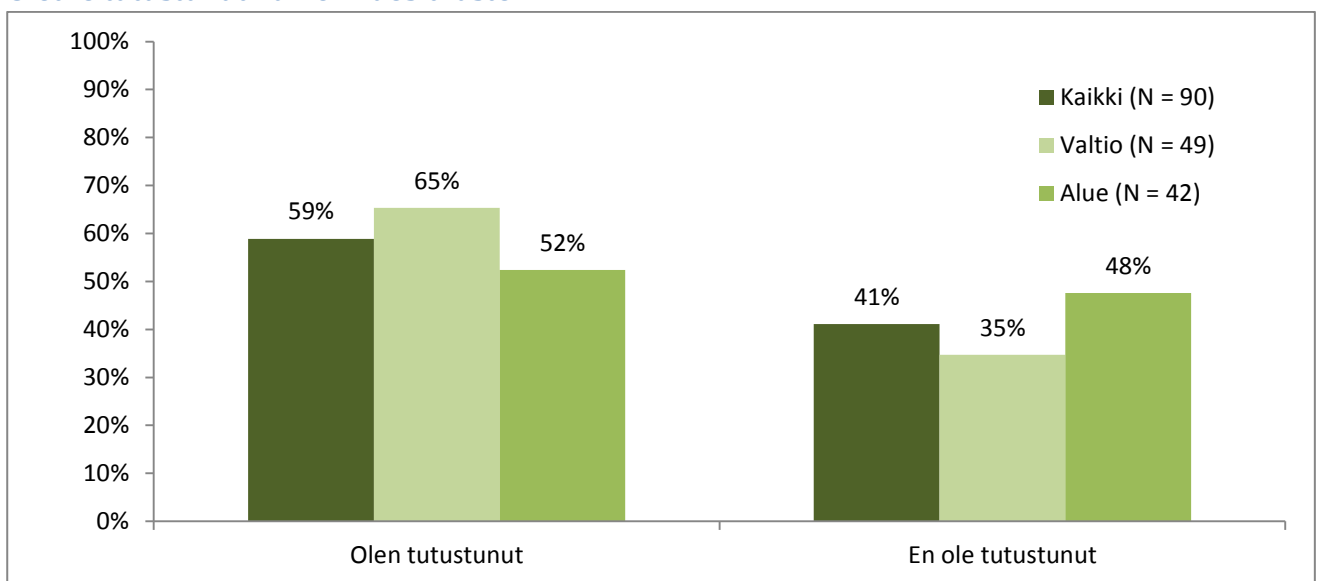
Cuporen tutkimukset ovat minulle etäisiä, koska niissä ei käsitellä koko vapaan kentän tietoja ja näkymiä, mielestäni.

Oletko tutustunut Taiteen ja kulttuurin barometriin?

Enemmistö oli tutustunut Taiken ja Cuporen yhteistyönä toteuttamaan Taiteen ja kulttuurin barometriin. Tämä ei ole yllätys, sillä barometrikysely oli suunnattu muun muassa Taiken vertaisarvioijille ja se käsitteli vertaisarvioijien näkemyksiä ja arvoja. Hieman yllättävää on kuitenkin se, että alueellisista vertaisarvioijista lähes puolet on sellaisia, jotka eivät olleet tutustuneet barometria.

Oletko tutustunut Taiken vuositilastoihin?

Enemmistö vastaajista oli tutustunut myös Taiken ns. vuositilastoihin⁶ mutta alueellisista jäsenistä vain niukasti puolet. Osuudet osoittavat, että Taiken sisäinen tiedotus vuositilastoista kaipaa kehittämistä.

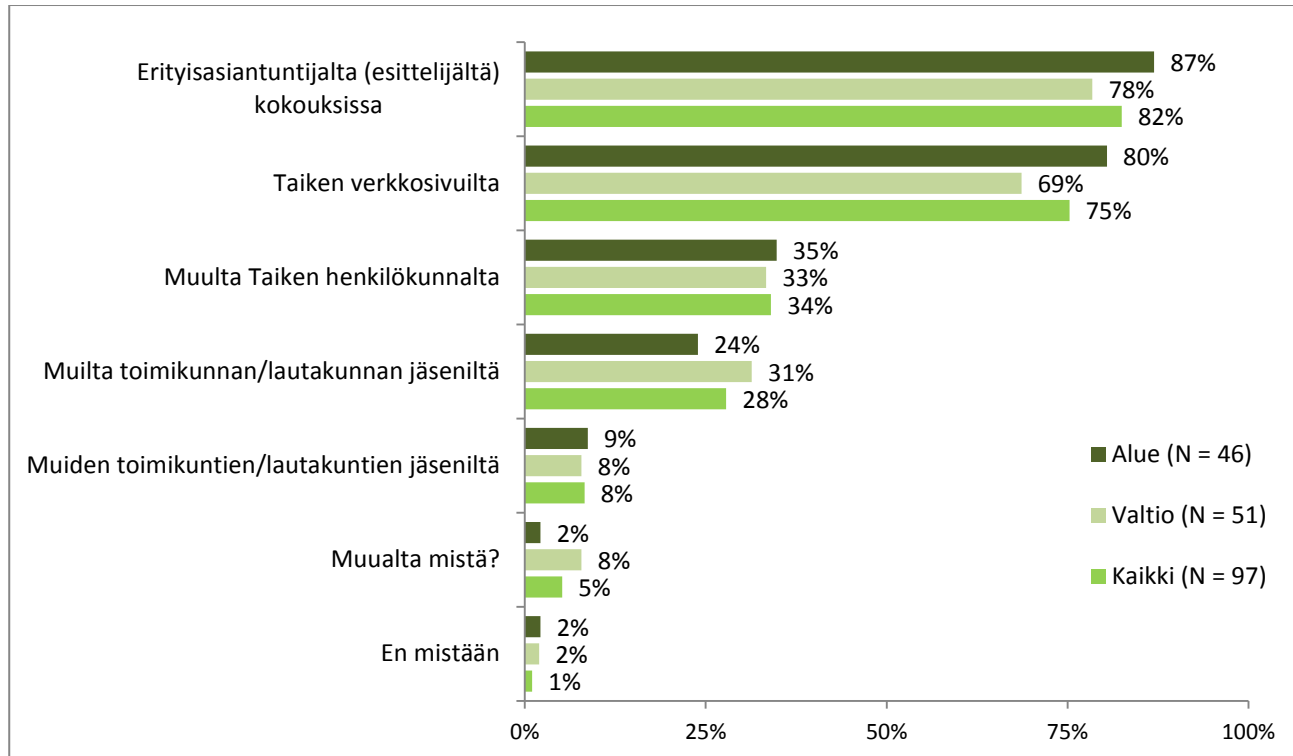
Jos olet tutustunut, mitä mieltä olet niistä?

Avokysymykseen vastasi 41 henkilöä. Kysymys oli hieman puutteellisesti muotoiltu, sillä siinä yhdistettiin kaksi asiaa (barometri ja vuositilastot). Vastausten sisällöistä voi kuitenkin melko pitkälle päätellä kumpaa ko vastaajat kommentoivat vai mahdollisesti kumpaakin. Suurin osa kommentoi nimenomaan barometria,

⁶ Viimeisin julkaisu "Taiteen edistämiskeskuksen tuki taiteen edistämiseen 2014". <http://www.taike.fi/fi/julkaisut>

ja piti sitä hyödyllisenä. Samoin vuositilastoja pidettiin hyödyllisenä taustatietona. Muutama esitti kriittisiä huomioita, muun muassa vaikealukuisuudesta ja siitä, että painopiste on taloudessa ja työmarkkinoissa. Niin ikään kaivattiin tulkintaa ja mahdollisuutta käydä tuloksista keskustelua.

Mistä saat tietoa viraston toiminnasta (päätöksistä, tehtäväkuvista jne.)?

Merkittävin vertaisarvioijien tiedonlähde on erityisasiantuntija eli kokouksissa esittelijänä toimiva virkamies. Yli 80 prosenttia vastaajista kertoi saavansa tietoa viraston toiminnasta erityisasiantuntijalta, valtion toimikuntien/lautakuntien jäsenillä osuus oli aavistuksen pienempi. Taiken verkkosivuilta sai tietoa niin ikään enemmistö vastaajista. Kolmanneksi merkittävin tietolähde oli muu Taiken henkilökunta, joka edelliseen kyselyyn nähden oli noussut ohi jäsenkollegojen ("muut toimikunnan/lautakunnan jäsenet"). Muutama henkilö kertoi saavansa tietoa jostakin muualta ja vain yksi henkilö oli valinnut vaihtoehdon "ei mistään".

Kysymykseen "Mistä saat tietoa Taiken toiminnasta?" vastattiin melko yhdenmukaisesti edellisen kyselyn kanssa eli tärkeimmät tiedonlähteet olivat esittelijä ja Taiken verkkosivut. Esittelijöiden osuus oli pysynyt täsmälleen samana (84 %). Sen sijaan verkkosivujen osuus oli noussut vuodesta 2014 noin 15 prosenttiyksikköä (59 % → 75 %). Niin ikään Taiken muun henkilökunnan (kuin esittelijän) merkitys oli kasvanut ohi oman tai muiden toimikuntien jäsenten. Vuonna 2014 kaikkiaan 45 % kertoi saavansa tietoa muilta toimikunnan jäseniltä. Nyt tuo osuus oli pudonnut 29 prosenttiin.

Miten Taiteen edistämiskeskusta voisi mielestäsi jatkossa kehittää?

Runsas puolet eli 55 vastaajaa vastasi avokysymykseen, joka koski Taiteen edistämiskeskuksen kehittämistä jatkossa. Kehittämisehdotukset koskivat melko samoja kysymyksiä kuin edellisessä kyselyssä: byrokratian vähentämistä, vuorovaikutuksen lisäämistä, viestintää. Kehittämisehdotuksia on koottu sivujen 3 – 5 tiivistelmään ja kokonaisuudessaan ne ovat luettavissa liitteestä 2.

Mitä muuta haluat sanoa toimikunta/lautakuntakaudestasi?

Kyselyn lopuksi vastaajilla oli ”vapaa sana” toimikuntakaudesta. Kaikkiaan 60 vastaajaa oli kommentoinut kauttaan vertaisarvioijana. Kommentit olivat voittopuolisesti myönteisiä. Tosin joillakin samaan vastaukseen sisältyi sekä myönteisyyttä että turhautuneisuutta: ”On kiinnostavaa nähdä kentän energiaa ja turhauttavaa kun ei ole mahdollisuuksia paneutua syvällisemmin työhön”. Erityistä kiitosta vastauksissa annettiin yhteistyölle oman toimikunnan/lautakunnan/jaoston kesken. Myös Taiken henkilöstöstä annettiin myönteisiä lausuntoja. Niin ikään moni piti kokemusta näköalapaikkana suomalaisen taiteen maailmaan. Negatiivista palautetta annettiin muun muassa palkkioiden pienuudesta suhteessa työmäärään. Muutamat olivat turhautuneita keskusjohtoisuuden lisääntymiseen. Kaikki vastaukset liitteessä 2.

On ollut mielenkiintoinen näköalapaikka alueen taidekenttään, vaikka toiminta on ollut monella tapaa turhauttavaa, jopa pettymys. Jäsenillä olisi ollut resursseja paljon enemmän kuin millaiseen rooliin meidät oli rajattu.

Se oli todella hauska ja antoisa kausi, mutta tuntui lyhyeltä. Ensimmäinen vuosi meni opetteluun, joten toisen jälkeen tekisi mielellään kolmannenkin.

Konkreettisia ehdotuksia/palautetta

Toimikuntien perehdytys

- Perehdytykseen mukaan työn määrä, palkkiot, kriteerit, esteellisyys.
- Jäsenten tiedonsaanti vaihtelevaa, prosessia voisi yhdenmukaistaa.

Lisätietoa hakemus- ja päätöksentekoprosessiin

- Ns. vuosikello, josta hahmottaisi milloin lausuntoja tai esim. palkintoehdotuksia tulisi tehdä.
- Tietoa nautinnassa olevista apurahoista.
- Tiedot apurahaselvityksistä ennen seuraavan apurahan myöntämistä.
- Muualta saadut apurahat, samaan vai eri hankkeeseen.
- Selkeä kriteeristö, jota vasten toimikunnan tulisi perustella päätöksensä.
- Enemmän lukuaikaa, enemmän prosessointiaikaa, notkeampaa prosessiajattelua, joka on hakijan (asiakkaan) etu.

Sisäinen ja ulkoinen tiedotus:

- Taideneuvostolle säännönmukainen kiertävä kuulemisaika pj-kunnalle, johon pj:t voivat tuoda tarpeen tullen alan ajankohtaisia asioita.
- Tiedontuotannosta parempi tiedottaminen (vuositilastot, barometri jne.)
- Uutiskirje, jolla saisi paremmin julkisuuteen eri toimipisteissä tehtävän projektityön.
- Blogialusta taidetoimikunnalle.
- Tiedotusta myös niistä Taiken päätöksistä, lausunnoista ja toiminnasta, joista ei välttämättä viestitä ulkoisessa tiedotuksessa.
- Tiedotuksen nopeuttaminen (apurahapäätökset)

Yleistä:

- Enemmän käsittelyaikaa hakemuksille ja apurahapäätöksille.
- Enemmän kokouksia = aikaa apurahanjaolle & laajemmalle keskustelulle & linjauksille.
- Yhteisiä tapaamisia – asialistalla mm.: kokemusten vaihto, ajankohtaiset asiat, kriteerit, taidepolitiikka, menettelytavat, läänintaiteilijat, hakemuskäsittelyn ongelmia ja ratkaisuja, lainsäädäntöä, esteellisyysasioita, hakemusten koordinoitua, taiteen kentän tilannetta & näkymiä.....

Liite 1: Kyselylomake

Liite 2: Avovastaukset